

DAGUITSTAPPEN VOOR GROEPEN IN VIER GEMEENTEN VAN DE LEIESTREEK

Een vergelijkende studie over de periode 2000 – 2004

Studiegebied

Handelswetenschappen en Bedrijfskunde

Opleiding

Toerisme & Recreatiemanagement

Academiejaar

2004-2005

Promotor

Mevrouw Valérie Heyman
regiomanager Leiestreek

Student

Lien Vanhaverbeke

DAGUITSTAPPEN VOOR GROEPEN IN VIER GEMEENTEN VAN DE LEIESTREEK

Een vergelijkende studie over de periode 2000 – 2004

Studiegebied

Handelswetenschappen en Bedrijfskunde

Opleiding

Toerisme & Recreatiemanagement

Academiejaar

2004-2005

Promotor

Mevrouw Valérie Heyman
regiomanager Leiestreek

Student

Lien Vanhaverbeke

Dankwoord

Hierbij wil ik een aantal mensen bedanken die mij geholpen hebben om deze scriptie tot een goed einde te brengen.

Mijn promotor, mevrouw Valérie Heyman.

Mevrouw Christine De Clercq en mevrouw Carine Van Hoecke van de dienst voor toerisme van Kortrijk.

De heer Nick Demets van de dienst voor toerisme van Roeselare.

De heer Guy Desloovere en mevrouw Liesbeth Decuyper van de dienst voor toerisme van Menen.

Mevrouw Martine Pattyn en mevrouw Hilde Colpaert van de stedelijke dienst musea van Izegem.

De scriptiecoördinatoren, mevrouw Van Slambrouck en mevrouw Cuvelier.

Mijn ouders.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	4
HOOFDSTUK 1: SITUERING EN ALGEMENE OMSCHRIJVING	5
1.1 Wat is een daguitstap?.....	5
1.2 Leiestreek.....	6
1.3 De vier steden	8
1.4 Werking tussen de vier steden en Toerisme Leiestreek.....	8
1.5 Meerwaarde van een daguitstap	9
HOOFDSTUK 2: AANBOD AAN DAGUITSTAPPEN	10
2.1 Soort daguitstappen van de diensten voor toerisme	10
2.1.1 Kortrijk.....	10
2.1.2 Roeselare.....	11
2.1.3 Menen	11
2.1.4 Izegem	12
2.1.5 Vergelijking tussen de vier steden.....	12
2.2 Vormgeving van de brochure	13
2.2.1 Kortrijk.....	13
2.2.2 Roeselare.....	14
2.2.3 Menen	15
2.2.4 Izegem	16
2.2.5 Vergelijking tussen de vier steden.....	17
2.3 Aanbod aan daguitstappen	18
2.3.1 Kortrijk.....	18
2.3.2 Roeselare.....	30
2.3.3 Menen	33
2.3.4 Izegem	35
2.3.5 Vergelijking tussen de vier steden.....	37
2.4 Prijs van een daguitstap	38
2.4.1 Kortrijk.....	38
2.4.2 Roeselare.....	39
2.4.3 Menen	39
2.4.4 Izegem	40
2.4.5 Vergelijking tussen de vier steden.....	41
2.5 Evaluatieformulier.....	41
2.6 Conclusie	42
HOOFDSTUK 3: RESPONS VAN DE DAGUITSTAPPEN	43
3.1 Aantal groepen	43
3.1.1 Bespreking van de evolutie	43
3.1.2 Vergelijking tussen de vier steden.....	45
3.2 Aantal deelnemers	45
3.2.1 Bespreking van de evolutie	45
3.2.2 Vergelijking tussen de vier steden.....	46
3.2 Herkomst van de groepen	47
3.3.1 Bespreking	47
3.3.2 Vergelijking tussen de vier steden.....	48

3.4	Soort groepen	49
3.5	Conclusie	49
HOOFDSTUK 4: PROMOTIE		50
4.1	Promotiekanalen	50
4.1.1	Media	50
4.1.2	Beurzen en workshops.....	50
4.1.3	Geschreven pers.....	51
4.1.4	Persconferenties en persberichten.....	51
4.1.5	Internet.....	52
4.1.6	Mailings.....	52
4.1.7	Brochures.....	53
4.2	Promotiebudgetten	53
4.2.1	Kortrijk	53
4.2.2	Roeselare	54
4.2.3	Menen.....	54
4.2.4	Izegem.....	55
4.2.5	Vergelijking tussen de vier steden	55
4.3	Conclusie	55
HOOFDSTUK 5: TOEKOMSTPLANNEN		57
5.1	Kortrijk	57
5.2	Roeselare.....	58
5.3	Menen	59
5.4	Izegem	60
5.5	Vergelijking tussen de vier steden.....	61
5.6	Conclusie	63
BESLUIT.....		64
LIJST VAN BIJLAGEN		66
BRONVERMELDING		76

INLEIDING

Bij de keuze van het onderwerp voor mijn scriptie ging mijn voorkeur meteen uit naar een vergelijkende studie. Daarbij wou ik mijn onderwerp binnen West-Vlaanderen houden. Ik bezocht de sites van enkele steden in de provincie en uiteindelijk koos ik om de daguitstappen voor groepen in vier steden van de Leiestreek te vergelijken.

In het eerste hoofdstuk van deze scriptie leg ik stap voor stap de titel van dit eindwerk uit. Daarbij komen het begrip daguitstap, de regio Leiestreek en waarom ik net deze vier steden heb gekozen aan bod. Ik bekijk ook wat de werking is tussen de vier steden van de Leiestreek en Toerisme Leiestreek. Tenslotte denk ik even na over wat de meerwaarde van een daguitstap voor een stad betekent.

Vervolgens behandel ik het aanbod aan daguitstappen in elke stad. Daarbij bespreek ik welke soort daguitstappen de diensten voor toerisme aanbieden. Hierbij bekijk ik ook de vormgeving van de brochures, het aanbod aan daguitstappen en de prijzen van de daguitstappen voor groepen. Als laatste vergelijk ik de evaluatieformulieren die de diensten voor toerisme meegeven aan de groepen.

In het derde hoofdstuk bespreek ik de respons op de daguitstappen in de vier steden. Daarbij vergelijk ik de cijfers van het aantal groepen en het aantal deelnemers aan de daguitstappen voor groepen. Daarnaast bekijk ik ook de herkomst van de groepen en het soort publiek dat daguitstappen voor groepen maakt.

Het volgende hoofdstuk handelt over de promotie die de diensten voor toerisme voeren om hun stad en daguitstappen bekend te maken bij het publiek en verschillende verenigingen. Dit hoofdstuk bestaat uit een deel promotiekanalen en een deel promotiebudgetten.

In het laatste hoofdstuk bekijk ik even wat de diensten voor toerisme in de toekomst van plan zijn om nog meer groepen aan te trekken. Daarbij geef ik ook mijn korte mening over de projecten die ze in de toekomst zullen lanceren.

Voor deze scriptie baseerde ik mij op cijfers afkomstig van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare, Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem. Daarnaast heb ik ook verschillende interviews afgenomen met de belangrijkste personen van de drie diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea.

HOOFDSTUK 1: SITUERING EN ALGEMENE OMSCHRIJVING

In dit eerste hoofdstuk leg ik stap voor stap de titel van deze scriptie uit. Daarbij komen het begrip daguitstap, de regio Leiestreek en waarom ik net deze vier steden heb gekozen aan bod. Ik bekijk ook wat de werking is tussen de vier steden van de Leiestreek en Toerisme Leiestreek. Tenslotte ga ik even na wat de meerwaarde van een daguitstap voor een stad betekent.

1.1 Wat is een daguitstap?

Een definitie van wat een daguitstap nu precies inhoudt, is moeilijk te vinden. Toch heb ik bij het West-Vlaams Onderzoeksbureau een algemene definitie gevonden van een daguitstap.

De omschrijving van het WES luidt als volgt:

“We omschrijven daguitstappen als verblijven buiten de woning die ongeveer de ganse dag in beslag nemen zonder dat hiermee evenwel een overnachting gepaard gaat. In elk geval wordt het middagmaal niet thuis gebruikt. Het zijn uitstappen voor recreatieve doeleinden, waarbij men minstens 20 km van huis weggaat. Uitstappen waarbij men uitsluitend familie en kennissen bezoekt, evenals uitstappen met een routinematig karakter (bv. regelmatige actieve sportbeoefening), werden evenwel buiten beschouwing gelaten.”¹

De diensten voor toerisme delen daguitstappen op in daguitstappen voor individuele personen en daguitstappen voor groepen. De daguitstappen die ik behandel in deze scriptie zijn enkel daguitstappen voor groepen. Het is namelijk moeilijk om de cijfers te achterhalen van daguitstappen gemaakt door individuele personen. Zij hoeven immers geen reservatie te maken om een daguitstap te ondernemen.

De diensten voor toerisme stellen deze daguitstappen voor groepen samen. Elke gemeente met een dienst voor toerisme heeft dus zijn eigen brochure waarin ze haar daguitstappen aanbiedt aan het publiek. De regiowerking van de Leiestreek richt zich vooral op daguitstappen voor individuele personen, waarbij ze hoofdzakelijk de boottochten op de Leie, Schelde en kanalen en tochten op het fietsnetwerk in de Leiestreek aanbiedt.

---

¹ WES, Reisgedrag van de Belgen in 2004, WES, 2005.

1.2 Leiestreek

De Leiestreek is één van de vijftien groene regio's van Vlaanderen. Ze ligt verspreid over West- en Oost-Vlaanderen en strekt zich uit van Wervik tot aan Gent. De Leiestreek bestaat uit 29 gemeenten, die samenwerken om van de regio een aangename en ontspannende plek te maken voor de toeristen en recreanten.

Figuur 1: Kaart Leiestreek ¹

Centraal in de regio staan de rivieren en kanalen, in het bijzonder de Leie, die dwars doorheen de Leiestreek kronkelt. Daarnaast spelen de Schelde en de kanalen Roeselare-Leie en Bossuit-Kortrijk een belangrijke rol. Zo biedt de Leiestreek de bezoeker heel wat mogelijkheden om zich te ontspannen aan de waterkant. De regio richt zich hoofdzakelijk op fietsen, wandelen, watertoerisme en kunst en cultuur aan de waterkant.

¹ <http://www.toerisme-leiestreek.be/images/home/Vloerkaart.jpg>

De toeristische organisatie die verantwoordelijk is voor de regiowerking van de Leiestreek, is de vzw Toerisme Leiestreek. Deze vzw werd opgericht in 2000 en heeft de vzw-structuur aangenomen omdat de Leiestreek een provincieoverschrijdende regio is.

Toerisme Leiestreek werkt nauw samen met de 29 gemeenten van de Leiestreek rond een aantal gemeenschappelijke doelstellingen. Daarnaast zijn de belangrijke partners van Toerisme Leiestreek de provincies West- en Oost-Vlaanderen, Westtoer en Toerisme Oost-Vlaanderen.

Figuur 2: Kaart Vlaamse en Franse Leiestreek¹

De Vlaamse Leiestreek sluit aan bij Frankrijk, waar de Leie ontspringt. Daardoor werkt Toerisme Leiestreek ook samen met Lys sans Frontières, de toeristische organisatie van de Franse Leiestreek. Het Europese subsidieprogramma Interreg IIIa steunt deze twee organisaties in hun grensoverschrijdend samenwerkingsverband.

Dankzij Interreg IIIa krijgen heel wat Vlaamse en Franse gemeenten van de Leiestreek Europese steun om verschillende activiteiten te organiseren (onder andere de grensoverschrijdende Leiestreekfeesten), om de infrastructuur rond het watertoerisme te verbeteren en om het toeristisch onthaal in de Leiestreek te verbeteren en te professionaliseren.

¹ <http://www.toerisme-leiestreek.be/BE/index.aspx>

1.3 De vier steden

Ik heb mijn scriptie gebaseerd op de steden Kortrijk, Roeselare, Menen en Izegem. Waarom koos ik nu net deze vier steden?

Om de daguitstappen voor groepen te kunnen vergelijken, ging ik op zoek naar steden die ik met elkaar kon vergelijken. Ik vertrok vanuit Kortrijk, mijn eigen stad. Van daaruit zocht ik een stad met ongeveer hetzelfde aantal inwoners en bezienswaardigheden en zo kwam ik terecht bij Roeselare.

Binnen West-Vlaanderen was het moeilijk om nog een stad te vinden die qua bezienswaardigheden te vergelijken was met Kortrijk en Roeselare. Ik besloot dan om het binnen de regio Leiestreek te houden en op zoek te gaan naar twee andere steden die ik met elkaar kon vergelijken. Voor deze twee steden koos ik Menen en Izegem.

1.4 Werking tussen de vier steden en Toerisme Leiestreek

Zoals ik daarnet al vermeldde, richt de regiowerking van de Leiestreek zich promotioneel eerder op daguitstappen voor individuele toeristen. Zelf maakt ze geen arrangementen op voor groepen, dit laat ze over aan de diensten voor toerisme uit de regio. Daardoor is meestal in elke gemeente van de Leiestreek die een dienst voor toerisme heeft, een brochure van daguitstappen voor groepen te vinden.

Omdat Toerisme Leiestreek zich hoofdzakelijk richt op daguitstappen voor de individuele toerist, betekent dit niet dat er geen samenwerking is tussen de verschillende diensten voor toerisme in de regio en Toerisme Leiestreek. De diensten voor toerisme van de vier steden werken ongeveer op dezelfde manier samen met Toerisme Leiestreek.

Ongeveer om de zes weken is er een overlegvergadering met alle diensten voor toerisme van de Leiestreek. Binnen Toerisme Leiestreek zijn er een aantal werkgroepen waar de toeristische diensten zich kunnen bij aansluiten. Elke werkgroep heeft een verschillend thema zoals boottochten, fietsarrangementen...

De diensten voor toerisme organiseren met Toerisme Leiestreek gezamenlijke activiteiten en evenementen zoals het Fietsfeest of de zomerboottochten. Daarnaast voeren Toerisme Leiestreek en de toeristische diensten van de regio samen promotie door gemeenschappelijke brochures uit te geven en samen deel te nemen aan beurzen.

In ruil voor deze gezamenlijke promotie betalen de diensten voor toerisme een bijdrage in de promotiepool van de Leiestreek. Dit bedrag wordt elk jaar geïndexeerd en is voor elke gemeente anders. Dit komt doordat de bijdrage afhankelijk is van een aantal parameters zoals het aantal inwoners en het aantal bezienswaardigheden in de stad.

Door alle bijdragen van de verschillende gemeenten van de Leiestreek en deze van de provincie West-Vlaanderen samen te brengen, heeft de vzw Toerisme Leiestreek de mogelijkheid om haar opdrachten uit te voeren.

Naast deze jaarlijkse bijdrage in de promotiepool betalen de diensten voor toerisme een structurele bijdrage aan Westtoer. Dit bedrag is evenwel een vast en kleiner bedrag dan de bijdrage in de promotiepool.

1.5 Meerwaarde van een daguitstap

De diensten voor toerisme die een brochure van daguitstappen voor groepen aanbieden, zorgen ervoor dat ze een meerwaarde geven aan hun stad.

Door daguitstappen voor groepen aan te bieden, trekt de stad een groter aantal bezoekers aan dan wanneer individuele personen een daguitstap in de stad ondernemen. Het aantal deelnemers van de groep hangt af van groep tot groep, maar met een groep ontvangt de stad in één keer een groot aantal bezoekers.

Bij de promotie van de daguitstappen voor groepen, kan de dienst voor toerisme veel gericht werken omdat ze weet tot welke verenigingen ze zich moet richten. De doelgroep is veel duidelijker afgebakend dan bij de promotie van daguitstappen voor de individuele toerist.

Niet alleen de bezoekersaantallen van de stad stimuleren de daguitstappen voor groepen, ook de horecagelegenheden in de stad genieten mee van de groepen die op daguitstap zijn. De diensten voor toerisme bieden de groepen een maaltijd aan in de plaatselijke horecazaken. Door deze samenwerking krijgen deze horecazaken meteen een groot aantal klanten over de vloer krijgen, wat voor hen economisch interessant is.

In de daguitstappen voor groepen, nemen de diensten voor toerisme een aantal bezienswaardigheden op zoals musea en monumenten. Wanneer een groep kiest voor deze bezienswaardigheden betekent dit voor deze musea en monumenten ook een verhoging van hun bezoekersaantallen.

De gidsenkringen van de stad begeleiden de groepen tijdens de daguitstappen. Daardoor stijgt ook het aantal gidsbeurten van de gidsenkringen, want individuele toeristen maken minder gebruik van een stadsgids bij een daguitstap.

HOOFDSTUK 2: AANBOD AAN DAGUITSTAPPEN

In dit hoofdstuk behandel ik het aanbod aan daguitstappen in elke stad over de periode 2000 – 2004. Daarbij bespreek ik welke soort daguitstappen de diensten voor toerisme aanbieden, de vormgeving van de brochures, het aanbod aan daguitstappen, de prijzen en tenslotte het evaluatieformulier die de diensten voor toerisme meegeven aan de groepen.

2.1 Soort daguitstappen van de diensten voor toerisme

2.1.1 Kortrijk¹

De dienst voor toerisme van Kortrijk stelt zelf de daguitstappen samen. Om een nieuwe daguitstap uit te werken, zal ze eerst kijken naar de evaluatie van de vorige jaren van de daguitstappen die ze kreeg van de groepen. Als een daguitstap een slechte evaluatie kreeg of een bezoek aan een bezienswaardigheid niet meer kan, dan zal de dienst voor toerisme een nieuwe daguitstap samenstellen waarbij ze de troeven van Kortrijk uitspeelt.

De dienst voor toerisme biedt ook de mogelijkheid om daguitstappen samen te stellen in combinatie met beurzen in de Xpo van Kortrijk zoals de Eurodogshow of Interieur, of naar aanleiding van feesten in de stad zoals de Paasfoor of de Sinksenfeesten. De laatste drie jaar kwamen er geen vragen om een daguitstap te combineren met een beurs of feest. Er was wel vraag naar een combinatie samen met een tentoonstelling in Kortrijk.

Vanaf 2003 laat de dienst voor toerisme de groepen toe om zelf een daguitstap in Kortrijk samen te stellen aan de hand van een aantal voorgestelde bezienswaardigheden die ze niet opnam in de vaste arrangementen. Deze keuzemogelijkheden zijn minder succesvolle bezienswaardigheden maar de dienst voor toerisme wil deze toch in het aanbod houden. Deze keuzemogelijkheden bestaan uit geleide themawandelingen, geleide bustochten en bezoeken.

Mevrouw Carine Van Hoecke, medewerkster van de dienst voor toerisme, vertelde me dat 40% van de groepen die een daguitstap maken in Kortrijk, de vaste programmaonderdelen van de daguitstappen onderling wisselt om zo een nieuwe daguitstap samen te stellen.

---

¹ Interview met mevrouw Carine Van Hoecke, medewerkster van de dienst voor toerisme van Kortrijk, op 23 november 2005.

2.1.2 Roeselare¹

De dienst voor toerisme van Roeselare opteerde om haar bezienswaardigheden afzonderlijk in een brochure aan te bieden aan het publiek. Zo kunnen de groepen naar eigen smaak en voorkeur een volledige daguitstap in Roeselare samenstellen.

De dienst voor toerisme heeft er dus bewust voor gekozen om geen vaste dagprogramma's aan te bieden. Bij vaste dagprogramma's vragen de groepen meestal om twee of meerdere dagprogramma's te combineren en zo ontstaat er toch een daguitstap naar keuze van de groep.

Met het aanbod van Roeselare kunnen de groepen volledig naar eigen keuze een daguitstap samen stellen. Dit gebeurt in overleg met de dienst voor toerisme. Zij gaat na of de keuze mogelijk is naar prijzen en openingsuren toe. De dienst voor toerisme werkt dus à la carte daguitstappen uit voor de groepen.

Uit een gesprek met de heer Demets, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Roeselare, bleek ook dat de kans dat een groep een volledig vast arrangement reserveert zo goed als nul is. Daardoor legde de dienst voor toerisme zich volledig toe op keuzemogelijkheden. Sinds 2003 biedt ze wel één vast arrangement aan rond het thema wielrennen.

2.1.3 Menen²

De dienst voor toerisme van Menen biedt groepen de mogelijkheid om een vaste daguitstap te reserveren of om zelf een daguitstap samen te stellen uit een aantal aangeboden bezienswaardigheden. Zo kunnen groepen naar eigen smaak een daguitstap in Menen kiezen. De dienst voor toerisme van Menen bepaalt zelf welke keuzemogelijkheden ze in de brochure opneemt. Ze maakt ook zelf de vaste daguitstappen op.

De dienst voor toerisme biedt drie vaste daguitstappen aan, waarvan één in Menen. De andere twee vormen een combinatie van Menen en één of meerdere andere steden. Er is maar één vaste daguitstap in Menen doordat het aanbod aan bezienswaardigheden in de stad te klein is om verschillende arrangementen te vormen. Daarnaast kiest Menen ervoor om samen te werken met andere steden in de Leiestreek.

Uit een gesprek met de heer Desloovere, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Menen, blijkt dat vooral individuele dagtoeristen Menen bezoeken. De groepen die een daguitstap ondernemen in Menen kiezen niet vaak voor een vast arrangement. De dienst voor toerisme stelt vast dat de groepen meer en meer kiezen voor een zelf samengestelde daguitstap.

---

¹ Interview met de heer Nick Demets, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Roeselare, op 10 februari 2006

² Interview met de heer Guy Desloovere, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Menen, op 14 februari 2006

2.1.4 Izegem¹

De stedelijke dienst musea maakt zelf de daguitstappen voor groepen op. Daarbij zorgt ze dat ze de populairste bezienswaardigheden in Izegem, het Borstel- en Schoeiselmuseum, opneemt in de daguitstappen. Daarnaast houdt ze rekening met het aanbod aan bezienswaardigheden dat de dienst voor toerisme aanbiedt via de algemene toeristische brochure van Izegem.

De groepen die een daguitstap maken in Izegem hebben de keuze tussen vier vaste daguitstappen en keuzemogelijkheden waarmee ze zelf naar eigen smaak een daguitstap kunnen samenstellen. Wanneer een groep een daguitstap reserveert, is er toch nog overleg tussen de groep en de stedelijke dienst musea om na te gaan of het gekozen programma haalbaar is.

Mevrouw Martine Pattyn, stafmedewerkster van de Stedelijk Dienst Musea, vertelde me dat de groepen die een daguitstap maken in Izegem, hoofdzakelijk kiezen voor een vast arrangement. Toch zijn er soms omwisselingen in de programma's, al geldt dit slechts voor de eetgelegenheden.

2.1.5 Vergelijking tussen de vier steden

De diensten voor toerisme maken steeds deel uit van de stedelijke administratie maar kunnen toch vrij autonoom werken. Het stadsbestuur beschouwt de dienst voor toerisme als specialist op het vlak van toerisme en daardoor krijgen zij onder meer de verantwoordelijkheid voor de daguitstappen voor groepen. In elk van de vier steden bepaalt de dienst voor toerisme zelf welke daguitstappen en keuzemogelijkheden ze aanbiedt via haar brochures.

Enkel in Izegem is het niet de dienst voor toerisme maar wel de stedelijke dienst musea die verantwoordelijk is voor de daguitstappen voor groepen. Mevrouw Martine Pattyn werkte voor 2000 in het stadhuis van Izegem, waar ze de museumwerking voor haar rekening nam. De reservaties van de daguitstappen gebeurden dus bij haar.

In 2000 werd, met de erkenning van de Izegemse musea, mevrouw Pattyn overgeplaatst naar het Borstelmuseum. Zij nam haar taken vanuit het stadhuis mee, en daarmee ook de boekingen van de daguitstappen. Later gingen de stadstaken terug naar het stadhuis, maar omdat mevrouw Pattyn de meeste ervaring had met de daguitstappen, bleef zij de reservaties bijhouden. Zodoende kunnen de groepen nog steeds boekingen voor daguitstappen maken in de stedelijke dienst musea.

Elke stad biedt de groepen de keuze een vaste daguitstap te reserveren of zelf aan de hand van keuzemogelijkheden een daguitstap samen te stellen. In elk van de vier steden geldt een andere verdeling van deze twee keuzes.

---

¹ Interview met mevrouw Martine Pattyn, stafmedewerkster van de stedelijke dienst musea, op 16 februari 2006.

De dienst voor toerisme van Kortrijk richt zich hoofdzakelijk op vaste arrangementen. Vanaf 2003 besliste ze toch om de groepen de mogelijkheid te geven om zelf daguitstappen samen te stellen aan de hand van keuzemogelijkheden. Deze keuzemogelijkheden zijn weliswaar de minder succesvolle bezienswaardigheden in Kortrijk. Roeselare daarentegen legt zich volledig toe op de keuzemogelijkheden om zo de groepen vrij te laten om een daguitstap samen te stellen naar eigen smaak.

Menen concentreert zich, net zoals Kortrijk, eerder op de vaste arrangementen. Daarnaast biedt ze ook een beperkter aantal keuzemogelijkheden aan die, in tegenstelling tot Kortrijk, de topbezienswaardigheden zijn van Menen. De stedelijke dienst musea van Izegem kiest voor een mooi evenwicht tussen vaste arrangementen en keuzemogelijkheden.

Enkel de dienst voor toerisme van Kortrijk laat de groepen de keuze om een daguitstap in Kortrijk te combineren met een evenement in de stad, zoals een beurs in Kortrijk Xpo of een feest. Ondanks dit aanbod, blijft het succes ervan uit.

In elk van de vier steden komt de trend terug van groepen die steeds meer kiezen om zelf een daguitstap samen te stellen à la carte. De groepen mixen vaak de onderdelen van vaste arrangementen.

2.2 Vormgeving van de brochure

2.2.1 Kortrijk¹

De brochure van de daguitstappen die de dienst voor toerisme in 2000 gebruikte, heeft een A5-formaat. Ze is op gewoon papier en in zwart-wit gedrukt. Op de kaft staat een foto van Kortrijk, binnenin staan er enkel kleine tekeningen. Door het kleine formaat staan de programma's gespreid over meerdere pagina's. Dit maakt de brochure niet echt gebruiksvriendelijk naar de groepen toe. De brochure lijkt ook niet echt aantrekkelijk en ziet er nogal simpel uit.

In het jaar 2001 krijgt de brochure van daguitstappen voor groepen in Kortrijk een andere vormgeving. De brochure heeft een A4-formaat en is op hard papier en in kleur gedrukt. Op de kaft staat een kleurenfoto van de Broeltorens en binnenin fleuren een aantal kleurenfoto's elk programma op.

Door het groter formaat staan de programma's nu op één pagina. Zo heeft de groep meteen een overzicht over het hele programma, wat de brochure heel wat gebruiksvriendelijker maakt. De vernieuwde brochure is veel aantrekkelijker om in te bladeren dankzij de foto's en de kleurendruk. Deze nieuwe vormgeving werd mogelijk doordat de dienst voor toerisme in 2001 over een groter promotiebudget beschikte.

---

¹ Dagtrips voor groepen 2000, dienst voor toerisme Kortrijk, 2000
Dagtrips voor groepen 2001, dienst voor toerisme Kortrijk, 2001
Dagtrips voor groepen 2002, dienst voor toerisme Kortrijk, 2002
Dagtrips voor groepen 2003, dienst voor toerisme Kortrijk, 2003
Dagtrips voor groepen 2004, dienst voor toerisme Kortrijk, 2004

De brochure van de daguitstappen heeft in 2002 dezelfde lay-out als het jaar voorheen. De vier extra daguitstappen naar aanleiding van Anno '02 staan niet in de brochure van 2002. Ze zijn op een apart blad gedrukt dat gewoon in de brochure geschoven werd. Dit blad heeft dezelfde lay-out als de programma's in de brochure maar is wel in het zwart-wit gedrukt. De dienst voor toerisme kende het programma van Anno '02 te laat om het nog in de brochure van 2002 te kunnen opnemen.

Ook in 2003 heeft de brochure dezelfde lay-out als de vorige twee jaren. Enkel op kaft staat een nieuwe foto van de Broeltorens. De dienst voor toerisme wou een andere foto gebruiken dus een speciale reden voor deze verandering is er niet. Binnenin staan er enkele nieuwe foto's bij de programma's. Na de vaste programma's biedt de dienst voor toerisme de keuzemogelijkheden aan om zelf een daguitstap samen te stellen.

In het jaar 2004 besliste de dienst voor toerisme om een nieuw imago te creëren en daarvoor liet ze een volledig nieuwe brochure van daguitstappen voor groepen drukken. Dit was onder meer ook mogelijk doordat de dienst voor toerisme in 2004 over een groter promotiebudget beschikte. Meteen kon ze ook een mooi verzorgde brochure aanbieden aan geïnteresseerde groepen.

De vormgeving van de brochure paste ze in 2004 volledig aan. De brochure is op glanzend papier en in kleur gedrukt. Op de kaft staan verschillende foto's met bezienswaardigheden van Kortrijk. Bij elk programma staan een aantal mooie kleurenfoto's over het thema van de daguitstap. De prijzen en wat inbegrepen is in de prijzen staan in een rode kolom waardoor dit meteen in het oog springt. Deze nieuwe vormgeving maakt de brochure mooier en aantrekkelijker naar de groepen toe. Een verzorgde brochure spreekt potentiële groepen al voor een groot deel aan om een daguitstap te ondernemen in Kortrijk.

De dienst voor toerisme stelt ook een Franstalige brochure van daguitstappen voor groepen ter beschikking. De aangeboden programma's in deze brochure wijken wel af van de Nederlandstalige versie omdat voor bepaalde bezoeken geen Franstalige uitleg beschikbaar is.

2.2.2 Roeselare¹

De eerste editie van de brochure van daguitstappen voor groepen in Roeselare kwam er in 1999. In 2000 maakte de dienst voor toerisme gebruik van dezelfde brochure als het jaar voordien.

De eerste brochure van de daguitstappen in Roeselare is een combinatie van de algemene toeristische brochure van de stad en een brochure met daguitstappen in Roeselare. Voorin staan een aantal bezienswaardigheden van Roeselare besproken en daarna volgen de daguitstappen voor groepen.

---

¹ Roeselare, méér dan 't hart van West-Vlaanderen, dienst voor toerisme Roeselare, 1999
Dagtrips voor groepen, dienst voor toerisme Roeselare, 2002
Dagtrips voor groepen, dienst voor toerisme Roeselare, 2003

De brochure van de daguitstappen is in 2000 gedrukt op glanzend papier en in kleur. Op de kaft staan vijf kleine foto's van de belangrijkste bezienswaardigheden van Roeselare. De brochure geeft bij elke bezienswaardigheid informatie en daarbij staan ook een of twee mooie, grote foto's. Dat maakt de brochure aantrekkelijk naar de groepen toe. In het jaar 2001 bood de dienst voor toerisme dezelfde brochure aan als in 2000.

De dienst voor toerisme besliste in 2002 om een andere lay-out te geven aan de brochure van daguitstappen voor groepen. De brochure is opnieuw op glanzend papier en in kleur gedrukt. De kaft van de brochure van 2002 heeft een nieuw uitzicht gekregen. Er staan zestien kleine foto's op die de belangrijkste toeristische aspecten van de stad Roeselare weergeven.

In de nieuwe brochure heeft elke categorie van bezienswaardigheden een eigen kleur. Een aantal mooie kleurenfoto's laten de bezienswaardigheden zien. Dit alles maakt de brochure aangenaam en aantrekkelijk om in te bladeren. Met deze vormgeving is de brochure van daguitstappen voor groepen een volwaardige brochure waarmee de dienst voor toerisme de toeristische attracties in Roeselare aanbiedt aan geïnteresseerde groepen.

De lay-out van de brochure heeft geen aanpassingen ondergaan in 2003. Enkel de foto's op de kaft zijn gereduceerd tot negen met daarop de belangrijkste aspecten van Roeselare.

De dienst voor toerisme gebruikte in 2004 dezelfde brochure voor daguitstappen in Roeselare als in 2003. In de periode van 2002 tot 2004 is de keuze aan bezienswaardigheden niet veranderd. Dit heeft te maken met het feit dat een nieuw aanbod maken veel tijd vergt en die heeft de dienst voor toerisme niet steeds beschikbaar.

De dienst voor toerisme heeft ook een brochure in het Frans beschikbaar voor Franstalige groepen die een daguitstap willen maken in Roeselare. Het aanbod aan bezienswaardigheden is in deze brochure wel beperkter omdat niet voor alle bezienswaardigheden in Roeselare een Franstalige uitleg beschikbaar is.

2.2.3 Menen¹

In 2000 en 2001 bood de dienst voor toerisme haar daguitstappen aan via losse kopieën. Een echte brochure van daguitstappen voor groepen was er nog niet. De losse kopieën zijn nu niet meer beschikbaar bij de dienst voor toerisme.

In 2002 besliste de dienst voor toerisme om haar daguitstappen voor groepen te bundelen in een brochure. De brochure heeft geen harde kaft. Ze bestaat uit aaneengesloten zwart-wit kopieën. De brochure bevat slechts drie foto's. Dit maakt de brochure niet echt aantrekkelijk naar de groepen toe.

---

¹ Groepsbezoeken 2002, dienst voor toerisme Menen, 2002
Groepsbezoeken 2003, dienst voor toerisme Menen, 2003
Groepsbezoeken 2004, dienst voor toerisme Menen, 2004

In 2003 krijgt de brochure van daguitstappen voor groepen meer het uitzicht van een echte brochure. De brochure is gedrukt in zwart-wit op gewoon papier. Op de gele kaft staat een foto van het Stadhuis en Belfort van Menen en een kleine foto van de dienst voor toerisme. Binnenin zijn twee nieuwe foto's van bezienswaardigheden in Menen opgenomen. De brochure oogt al iets aantrekkelijker.

In 2004 heeft de brochure een hardere kaft. Op de groene omslag staat dezelfde foto van het Stadhuis en Belfort van Menen. Een nieuwe foto van de dienst voor toerisme vervangt de oude. Binnenin de brochure staan dezelfde foto's als in de brochure van 2003. De brochure heeft niet aan aantrekkelijkheid gewonnen in vergelijking met de brochure uit 2003.

Een brochure van daguitstappen voor groepen in het Frans heeft de dienst voor toerisme niet. Hoewel Menen dicht bij de Franse grens ligt, komt er weinig belangstelling vanuit Frankrijk wat daguitstappen voor groepen betreft. Dit heeft te maken met het feit dat het verenigingsleven in Frankrijk niet zo uitgebouwd is als in België.

2.2.4 Izegem¹

In het jaar 2000 had de stedelijke dienst musea van Izegem geen brochure waarin ze haar daguitstappen aanbood. Ze gebruikte één blad waar de daguitstappen in Izegem en alle nodige informatie op vermeld stonden. Een los blad is niet echt handig voor de bezoeker aangezien dit vlugger verloren gaat dan een brochure. Dit blad was ook niet aantrekkelijk en gebruiksvriendelijk naar de groepen toe.

In 2001 besliste de stedelijke dienst musea om het losse blad achterwege te laten en een brochure te maken voor haar daguitstappen. De brochure heeft een A5-formaat en is geprint in zwart-wit. Binnenin staat dezelfde tekst als op het losse blad, maar foto's van de bezienswaardigheden vullen de informatie aan.

De nieuwe brochure en de foto's, maken de brochure al aantrekkelijker voor de groepen. Door de zwart-wit print zijn een aantal foto's wat onduidelijk wat de kwaliteit wat vermindert. In 2002 biedt de stedelijke dienst musea dezelfde brochure van daguitstappen voor groepen aan.

Na twee jaar werken met de kleine brochure, maakte de stedelijke dienst musea in 2003 een nieuwe brochure voor daguitstappen. De brochure heeft een A4-formaat en is nog steeds in zwart-wit geprint. Dit formaat van brochure is voor de dienst gemakkelijker om te kopiëren dan een A5-formaat. Dankzij het groter formaat is het aanbod aan daguitstappen overzichtelijker.

---

¹ Kom eens "pekken" in Izegem, stedelijke dienst musea, 2000
Welkom te Izegem, stedelijke dienst musea, 2001
Tips voor dagtrips 2003, stedelijke dienst musea, 2003
Tips voor dagtrips 2004, stedelijke dienst musea, 2004

De brochure heeft geen harde kaft en is enkel aan elkaar geniet. Op de kaft staat een grote foto van een standbeeld in Izegem en binnenin staan een aantal kleine foto's. De brochure is wel aangepast maar is nog steeds niet echt aantrekkelijk naar de groepen toe. De gekopieerde brochure ziet er niet echt professioneel uit. In 2004 gebruikt de stedelijke dienst musea dezelfde brochure voor daguitstappen.

Omdat bij de daguitstappen in Izegem de groepen kunnen kiezen waar ze het middagmaal nemen, hoort bij deze brochures een apart bundeltje waarin de verschillende eetgelegenheden in Izegem opgesomd staan.

De stedelijke dienst musea heeft geen volwaardige brochure voor Franstalige groepen. Voor deze groepen gebruikt de dienst enkel het losse blad uit 2000, dat ze vertaalde naar het Frans.

2.2.5 Vergelijking tussen de vier steden

De brochures van daguitstappen voor groepen van de vier steden evolueren gedurende de periode 2000 – 2004. Bij de ene stad is deze evolutie al wat groter dan bij de andere, afhankelijk van het promotiebudget dat de stad beschikbaar heeft.

De brochures van de diensten voor toerisme van Kortrijk en Roeselare evolueerden gedurende deze periode naar een volwaardige brochure van daguitstappen voor groepen. Doordat hun brochures van 2004 in kleur en op glanzend papier gedrukt zijn en mooie foto's de programma's opfleuren, zijn ze heel aantrekkelijk naar de groepen toe.

De brochures van de dienst voor toerisme van Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem daarentegen zijn minder aantrekkelijk doordat ze in zwart-wit gedrukt/geprint zijn en minder foto's bevatten. De brochures van Menen zijn nog iets professioneler dan de gekopieerde brochures van Izegem. Gedrukte brochures zijn voor de stedelijke dienst musea van Izegem te duur.

Menen en Izegem weten dat ze zonder een aantrekkelijke brochure achterop blijven op andere steden, dus investeerden deze twee steden in 2006 om een volwaardige kleurenbrochure aan te bieden aan de groepen.

In elke stad zijn Franstalige brochures van daguitstappen voor groepen beschikbaar behalve in Menen. Menen mag dan vrijwel geen groepen uit Frankrijk aantrekken, toch kunnen Franstalige groepen uit België belangstelling hebben om een daguitstap te maken in Menen. Door het gebrek aan een Franstalige brochure blijven deze groepen in de kou staan.

Menen kan in de toekomst ook een beperkte brochure van daguitstappen voor groepen in het Frans maken, zoals in de andere drie steden. Zo kunnen Franstalige groepen ook de weg naar Menen vinden.

2.3 Aanbod aan daguitstappen

2.3.1 Kortrijk¹

Het jaar 2000

In 2000 reiken de programmaonderdelen van de daguitstappen in Kortrijk verder dan de stad zelf. Ze bevatten ook bezienswaardigheden in de omliggende gemeenten en in andere steden van de Leiestreek zoals Waregem, Menen of Izegem.

De daguitstappen hebben steeds een vaste indeling. Bij aankomst in Kortrijk staat een kopje koffie klaar om de groepen te verwelkomen. In de voormiddag is er een stadswandeling in Kortrijk, telkens onder begeleiding van een stadsgids. In de namiddag volgen er bezoeken in en rond Kortrijk, naargelang het thema van de daguitstap.

De verplaatsingen tussen de delen van de daguitstappen gebeuren steeds met de touringcar van de groep, waarbij een stadsgids de groep begeleidt. De gidsenkring van Kortrijk stippelt de Stijn Streuvelsroute uit, aangeboden in de daguitstap *Kortrijk, eens anders*, en een gids vergezelt de groep tijdens deze rondrit.

---

¹ Dagtrips voor groepen 2000, dienst voor toerisme Kortrijk, 2000
Dagtrips voor groepen 2001, dienst voor toerisme Kortrijk, 2001
Dagtrips voor groepen 2002, dienst voor toerisme Kortrijk, 2002
Dagtrips voor groepen 2003, dienst voor toerisme Kortrijk, 2003
Dagtrips voor groepen 2004, dienst voor toerisme Kortrijk, 2004

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>Kortrijk en het land van Stijn Streuvels</i>	Stadswandeling	Nationaal Vlasmuseum Keuze uit: - Het Lijsternest - Kant- en Linnenmuseum
<i>Kortrijk, eens anders</i>	Keuze uit volgende themawandelingen: - In 't gulden spoor van vrouwen - Beluikenwandeling - Guldensporenwandeling - Monumentenwandeling - Kerkenwandeling - Kortrijk als middeleeuwse stad - Stijn Streuvelsroute	Keuze uit: - Broelmuseum - Groeningeabdij - Landbouwmuseum - Vliegveld Wevelgem - Curiosamuseum Koffie en Kalletaart
<i>Kortrijk en zijn specialiteiten</i>	Stadswandeling	Keuze uit: - Graanstokerij St. Pol - Brouwerij Bockor Keuze uit: - Winkelen in de verkeersvrije straten - Kortrijks Chocoladehuis
<i>Tussen rozenbottels en molenwieken</i>	Stadswandeling	Rozentuin Preetjes molen
<i>Terug naar het verleden</i>	Stadswandeling	Stedelijk Museum voor Pijp en Tabak Kasteel van Ingelmunster
<i>Keuzeprogramma's</i>	Stadswandeling	Keuze uit: - Linnenweverij in Otegem - Nationaal Schoeismuseum in Izegem - Nationaal Borstelmuseum in Izegem - Chocoladebedrijf Monserrat in Ingooigem

<i>Dagje in de Leievallei</i>	Stadswandeling	Keuze uit: - Nationaal Vlas, Kant- en Linnenmuseum in Kortrijk - Broelmuseum in Kortrijk - Groeningeabdij in Kortrijk - Graanstokerij St-Pol in Kortrijk - Tabaksmuseum in Wervik - Stadsmuseum 't Schippershof in Menen - Magic Jukeboxmuseum in Menen - Museum voor pijp en Tabak in Harelbeke - Museum Peter Benoit in Harelbeke - Sint Salvatorskerk in Harelbeke - Museum over de vinkensport in Harelbeke - Muizelmolen in Harelbeke - Steengoed museum in Waregem
-------------------------------	----------------	---

Het jaar 2001

Het aanbod verandert in vergelijking met de daguitstappen in 2000. De dienst voor toerisme beslist zelf wanneer ze het aanbod wijzigt, waarbij ze rekening houdt met de evaluatie van de bezoekers over de daguitstappen. Door het aanbod te vernieuwen, wil de stad ook zijn verschillende bezienswaardigheden inzetten om zo toeristen aan te trekken.

De vaste indeling van de daguitstappen blijft in 2001 behouden. Begeleide rondritten per touringcar vullen de wandelingen in de voormiddag aan, naargelang het thema van de daguitstap.

Het bezoek aan het winkel- en wandelcentrum van Kortrijk is telkens optioneel.

Voor het eerst biedt Kortrijk een programma aan in *De Hond in 't Kegelspel*, een volkspelenacademie, doordat dit pas zijn deuren opende op 1 mei 2001.

De daguitstap *Kortrijkse specialiteiten* laat de toerist in 2001 toe om de dakpannenfabriek Koramic te bezoeken. De dienst voor toerisme koos deze bezienswaardigheid om het aanbod te vernieuwen en omdat ook de dakpannenfabriek interessant is als Kortrijkse specialiteit. Het bezoek aan de Graanstokerij St-Pol verplaatste ze naar de daguitstap *Kortrijk, kant en klaar*.

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>Kortrijk, kant en klaar</i>	Kortrijks Kantatelier Wandeling In 't Gulden spoor van vrouwen	Kant- en Linnenmuseum Graanstokerij St-Pol
<i>Terug naar 1302</i>	Guldensporenwandeling	Groeningeabdij Koffie en kalletaart Winkel- en wandelcentrum
<i>Kortrijk, anders bekeken</i>	Beluikenwandeling	Sint-Maartenstoren en Belfort De Hond in 't Kegelspel
<i>Kortrijkse specialiteiten</i>	Stadswandeling	Keuze uit: - Brouwerij Bockor - Dakpannenfabriek Koramic
<i>Van landbouw tot luchtvaart</i>	Wandeling Kortrijk als middeleeuwse stad	Vliegveld Wevelgem Landbouwmuseum
<i>De Kortrijkse industriële archeologie</i>	Rondrit De Vlassersroute	Nationaal Vlasmuseum Keuze uit: - Vannestes molen - Preetjes molen
<i>Voor en achter de schermen van de Kortrijkse Schouwburg</i>	Achter de schermen Kortrijkse Schouwburg	Geleide monumentenwandeling Winkel- en wandelcentrum
<i>Kortrijk en de architectuur van morgen</i>	Rondrit Moderne architectuur	Broelmuseum Tacktoeren

Het jaar 2002

In 2002 besloot de dienst voor toerisme om de daguitstap *Terug naar 1302* uit haar aanbod te halen. De elementen van deze daguitstap nam ze namelijk op in de nieuwe daguitstappen van Anno '02. De daguitstap *Tussen rozenbottels en vlasstengels* vervangt de daguitstap *Terug naar 1302*.

Na een jaar afwezigheid, staat de West-Vlaamse Rozentuin opnieuw in het aanbod van de daguitstappen in Kortrijk. In 2000 kende de Rozentuin weinig succes bij de bezoekers en zo besloot Kortrijk om deze bezienswaardigheid een jaar uit haar aanbod te halen.

In 2002 kwamen er naar aanleiding van Anno '02 vier nieuwe daguitstappen in het aanbod van Kortrijk. Echt succesvol waren deze daguitstappen niet. Concrete cijfers zijn niet beschikbaar maar mevrouw Carine Van Hoecke van de dienst voor toerisme vertelde me dat de meeste groepen kozen voor de daguitstap *700 jaar Guldensporenslag*. Daarbij werd de wandeling in de namiddag vaak omgewisseld met de Guldensporenwandeling van de daguitstap *Van Gulden Sporen tot Kunststof(f)*.

De twee bezienswaardigheden van de daguitstap *De Kortrijkse industriële archeologie* wisselden van tijdstip in 2002. Dit kwam omdat er in de molens telkens iemand aanwezig moet zijn om de groepen te ontvangen. Bij vertragingen in het Vlasmuseum ontstonden zo problemen bij de opzichter van de molens. Daardoor besliste de dienst voor toerisme om deze twee bezienswaardigheden om te wisselen en zo vertragingproblemen te vermijden.

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>Kortrijk, kant en klaar</i>	Kortrijks Kantatelier Wandeling In 't Gulden spoor van vrouwen	Kant- en Linnenmuseum Graanstokerij St-Pol
<i>Tussen rozenbottels en vlasstengels</i>	Guldensporenwandeling	Nationaal Vlasmuseum West-Vlaamse rozentuin
<i>Kortrijk, anders bekeken</i>	Beluikenwandeling	Sint-Maartenstoren en Belfort De Hond in 't Kegelspel
<i>Kortrijkse specialiteiten</i>	Stadswandeling	Keuze uit: - Brouwerij Bockor - Dakpannenfabriek Koramic
<i>Van landbouw tot luchtvaart</i>	Wandeling Kortrijk als middeleeuwse stad	Vliegveld Wevelgem Landbouwmuseum
<i>De Kortrijkse industriële archeologie</i>	Rondrit De Vlassersroute	Keuze uit: - Vannestes molen - Preetjes molen Nationaal Vlasmuseum
<i>Voor en achter de schermen van de Kortrijkse Schouwburg</i>	Achter de schermen Kortrijkse Schouwburg	Geleide Monumentenwandeling Winkel- en wandelcentrum
<i>Kortrijk en de architectuur van morgen</i>	Rondrit Moderne architectuur	Broelmuseum Tacktoeren

Vier extra daguitstappen naar aanleiding van Anno '02.

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>700 jaar Guldensporenslag</i>	Groeningeabdij	Wandeling Van Groeninge tot Sint-Jan
<i>Van Gulden Sporen tot Kunst-stof(f)</i>	Guldensporenwandeling	Tentoonstelling Kunst-stof(f)
<i>Secret Gardens & de middeleeuwen – ontdek je plekje!</i>	Wandeling Kortrijk als middeleeuwse stad	Secret Gardens
<i>M21 in Kortrijk – Parcours rond hedendaagse architectuur</i>	Beluikenwandeling	M21 wandelparcours

Het jaar 2003

In 2003 vermindert het aantal daguitstappen van acht naar zeven. De dienst voor toerisme haalde een bezoek aan de West-Vlaamse Rozentuin uit het aanbod. In 2002 had ze teveel klachten gekregen van de bezoekers over verwilderde bloemenperken. In 2003 sloot de Rozentuin omwille van renovatie om zo opnieuw tevreden bezoekers aan te trekken. De Rozentuin staat wel vermeld bij de keuzemogelijkheden omdat de dienst voor toerisme verwachtte dat de werken afgelopen zouden zijn in juni 2003.

In ditzelfde jaar twijfelde het Landbouwmuseum over haar bestaan. Daarop besloot de dienst voor toerisme om dit museum uit haar aanbod te halen. In de voorgaande jaren stelde ze ook vast dat het Landbouwmuseum niet echt een publiekstrekker was.

Ook de daguitstap in het thema van de Kortrijkse Schouwburg verdween uit het aanbod. Deze daguitstap kende weinig succes en in negen op de tien gevallen kon een bezoek achter de schermen van Kortrijkse Schouwburg niet plaatsvinden omdat er voorstellingen plaatsvonden.

Drie daguitstappen verdwenen dus uit het aanbod maar de dienst voor toerisme voegde twee nieuwe daguitstappen toe. In 2002 kende de daguitstap rond 700 jaar Guldensporenslag zoveel succes dat de dienst voor toerisme de daguitstap rond dit thema uit 2001 terug in het aanbod opnam. Het bezoek aan de Groeningeabdij gebeurt nu in de voormiddag. Dit veranderde op vraag van de gidsen. Tijdens de Guldensporenwandeling maakten de groepen een stop in de Groeningeabdij om een maquette te bekijken. Nu een bezoek aan de abdij in de voormiddag plaats vindt, kunnen de gidsen hun volledige uitleg geven over de maquette in combinatie met het bezoek.

De tweede nieuwe daguitstap kwam er doordat de dienst voor toerisme voor het eerst ging samenwerken met de vzw Mobiel, die fietsen verhuurde voor de daguitstap *Met beide wielen op de grond*.

Door deze verandering in het aanbod, kon de dienst voor toerisme slechts zeven daguitstappen aanbieden in plaats van acht. Dit zorgde ook voor een probleem in de vormgeving van de brochure, er kwam namelijk een blad vrij. De dienst voor toerisme loste dit op door een mogelijkheid te creëren voor de groepen om zelf hun daguitstappen samen te stellen. Meteen werd het aanbod aan bezienswaardigheden groter.

In 2003 werd het ook mogelijk om een grotere groep toe te laten in het Kant- en Linnenmuseum. Dit kwam doordat het museum verhuisde van het Begijnhof naar een grotere ruimte bij het Vlasmuseum.

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>Kortrijk...terug naar 1302</i>	Groeningeabdij	Guldensporenwandeling Koffie en kalletaart
<i>Kortrijk, kant en klaar</i>	Kortrijks Kantatelier Wandeling In 't Gulden spoor van vrouwen	Kant- en Linnenmuseum Graanstokerij St-Pol
<i>Kortrijk, anders bekeken</i>	Beluikenwandeling	Sint-Maartenstoren en Belfort De Hond in 't Kegelspel
<i>Kortrijkse specialiteiten</i>	Stadswandeling	Keuze uit: - Brouwerij Bockor - Dakpannenfabriek Koramic
<i>De Kortrijkse industriële archeologie</i>	Rondrit De Vlassersroute	Keuze uit: - Vannestes molen - Preetjes molen Nationaal Vlasmuseum
<i>Kortrijk en de architectuur van morgen</i>	Rondrit Moderne Architectuur	Broelmuseum Tacktoeren
<i>Met beide wielen op de grond</i>	Vliegveld Wevelgem	Fietstocht door Kortrijk en omgeving

Keuzemogelijkheden

Geleide themawandelingen	Geleide bustochten	Bezoeken
Kortrijk als middeleeuwse stad	Verkennde bustocht Kortrijk en Leielandschap	West-Vlaamse Rozentuin
Standbeeldenwandeling	Streuvels achterna	Landbouwmuseum
Literaire wandeling		Kortrijkse Schouwburg
Moderne architecturenwandeling		

Het jaar 2004

Als ik de daguitstappen van 2003 en 2004 vergelijk, dan blijkt dat de dienst voor toerisme de programmaonderdelen door elkaar haalde om zo nieuwe daguitstappen te vormen. Ze wou een nieuw aanbod creëren en meteen had ze ook een andere manier om de bezienswaardigheden aan te bieden.

De suggesties voor de groepen om zelf een daguitstap samen te stellen, paste ze ook aan. In 2004 kwam er een nieuwe wandeling, *Guido Gezellewandeling*, in het aanbod. De dienst voor toerisme bood deze wandeling aan als keuzemogelijkheid. Deze nieuwe wandeling vervangt meteen ook de Moderne Architecturenwandeling, nu opgenomen in de daguitstap *Kortrijk en de architectuur van morgen*.

De dienst voor toerisme nam in 2004 de West-Vlaamse Rozentuin en het Landbouwmuseum opnieuw op in haar vaste daguitstappen. Ze voegde de Tacktoeren dan weer toe aan de suggesties omdat er te weinig belangstelling kwam van de groepen voor deze bezienswaardigheid.

De geleide bustocht *Hedendaagse architectuur* krijgt een plaatsje bij de keuzemogelijkheden in plaats van een vast onderdeel te vormen in een daguitstap.

In 2004 haalde de dienst voor toerisme de daguitstap *Met beide wielen op de grond* uit het aanbod omdat geen enkele groep in 2003 belangstelling had voor deze daguitstap en er ook problemen waren met de verzekering.

In de brochure vermeldt de dienst voor toerisme niet langer bij de daguitstap *Kortrijk, kant en klaar* de mogelijkheid om een gids te reserveren in het museum. Deze informatie staat nu achteraan in de brochure bij de praktische informatie en is te wijten aan de verandering in de lay-out van de brochure. De dienst voor toerisme geeft wel toe dat deze manier niet echt overzichtelijk en gebruiksvriendelijk is voor de bezoeker.

De dienst voor toerisme houdt niet bij welke daguitstappen de groepen hebben gekozen. Daardoor kan ik niet achterhalen wat de populairste daguitstap in Kortrijk is. Mevrouw Carine Van Hoecke kon me wel vertellen dat het Vlas- Kant- en Linnenmuseum, het Begijnhof en de kerken in de stad de meest bezochte bezienswaardigheden zijn in Kortrijk. Vanaf eind mei 2006 zou *Kortrijk 1302*, het nieuwe interactieve museum, de topattractie van Kortrijk moeten worden.

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>Kortrijk...terug naar 1302</i>	Groeningeabdij	Guldensporenwandeling Koffie en kalletaart
<i>Kortrijk, kant en klaar</i>	Kortrijks Kantatelier Wandeling In 't Gulden spoor van vrouwen	Kant- en Linnenmuseum Graanstokerij St-Pol
<i>Kortrijk, anders bekeken</i>	Beeldenwandeling	Sint-Maartenstoren en Belfort Landbouwmuseum
<i>Kortrijkse specialiteiten</i>	Stadswandeling	Keuze uit: - Vlas, Kant- en Linnenmuseum - Brouwerij Bockor
<i>Industrieel erfgoed</i>	Beluikenwandeling	Keuze uit: - Vlassersroute - Dakpannenfabriek Koramic
<i>Kunst, design en architectuur</i>	Wandeling Hedendaags architectuur	Broelmuseum De Hond in 't Kegelspel
<i>Rozen...en nog zoveel meer</i>	Vliegveld Wevelgem	Keuze uit: - Vannestes molen - Preetjes molen West-Vlaamse Rozentuin

Keuzemogelijkheden

Geleide themawandelingen	Geleide bustochten	Bezoeken
Kortrijk als middeleeuwse stad	Verkennde bustocht Kortrijk en Leielandschap	Kortrijkse Schouwburg
Literaire wandeling	Streuvelds achterna	Tacktoeren
Guido Gezellewandeling	Hedendaagse architectuur	

2.3.2 Roeselare¹

Het jaar 2000

Zoals ik al eerder in dit hoofdstuk vermeldde, werkt de dienst voor toerisme van Roeselare sinds het begin met keuzemogelijkheden om zelf een daguitstap samen te stellen, in plaats van vaste arrangementen aan te bieden.

Opties	Bezienswaardigheden
<i>Optie 1</i>	Begeleid bezoek Stadhuis en Sint-Michielskerk
<i>Optie 2</i>	Brouwerij Rodenbach
<i>Optie 3</i>	Nationaal Wielermuseum
<i>Optie 4</i>	Stadsrondrit
<i>Optie 5</i>	De Geuzentempel
<i>Optie 6</i>	Het Klokkentorenmuseum
<i>Optie 7</i>	Drukkerij – uitgeverij Roularta
<i>Optie 8</i>	Pater Lievensmuseum in Moorslede

Deze opties die de dienst voor toerisme aanbiedt, zijn de belangrijkste en meest bezochte bezienswaardigheden van Roeselare.

In 2001 gebruikte de dienst voor toerisme dezelfde brochure van daguitstappen voor groepen als in 2000.

Het jaar 2002

De dienst voor toerisme nam in de brochure van 2002 heel wat meer bezienswaardigheden van de stad op in haar aanbod. Ze vond dat er nog heel wat troeven waren in Roeselare die zeker ook een bezoek waard zijn.

De waaier van mogelijkheden is heel gevarieerd. Zo kunnen de groepen culturele en historische bezienswaardigheden afwisselen met bedrijfsbezoeken, spel, natuur en gastronomie. De dienst voor toerisme heeft hier bewust voor gekozen om zo een grotere diversiteit aan groepen te bereiken via een gevarieerd programma.

---

¹ Roeselare, méér dan 't hart van West-Vlaanderen, dienst voor toerisme Roeselare, 1999
Dagtrips voor groepen, dienst voor toerisme Roeselare, 2002
Dagtrips voor groepen, dienst voor toerisme Roeselare, 2003

Cultuur en geschiedenis	Bedrijven	Natuur	Spel	Gastronomie en feesten
Stadhuis Sint-Michielskerk Oude stedelijke begraafplaats Klein Seminarie Geuzentempel Klokkentorenmuseum en stadsbeiaard Nationaal Wielermuseum Computermuseum	Provinciaal onderzoeks- en voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw Bezoekerscentrum Brouwerij Rodenbach Roularta Media Group Aquafin Waterzuiveringsinstallatie Reo Veiling Cultureel Centrum De Spil Hoofdpostkantoor Roeselare	Provinciaal Domein Sterrebos en kasteel van Rumbeke Albrecht Rodenbach-wandeling Stadsparken en natuurgebied Kleiputten	Bolletra Initiatie boogschieten	Wijndegustatie Whiskydegustatie Gastronomie Winkelen

Het jaar 2003

Het aanbod aan bezienswaardigheden in Roeselare veranderde niet in 2003. Wel creëerde de dienst voor toerisme een vaste daguitstap rond het thema wielrennen, het *Flandrien dagarrangement*.

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>Flandrien dagarrangement</i>	Videomontage Flandriens Keuze uit: - Rondrit Roeselare per fiets - Rondrit Roeselare per touringcar	Nationaal Wielermuseum Rodenbachdegustatie in plaatselijk café

Roeselare is een belangrijke stad op wielervlak en heeft ook een grote wielergeschiedenis. In 2002 lanceerde de dienst voor toerisme een nieuwe fietsroute, de *Jempi Monséré fietsroute*. Deze elementen hebben ertoe geleid dat de dienst voor toerisme een daguitstap samenstelde rond het thema wielrennen.

Het aanbod van daguitstappen voor groepen heeft geen aanpassingen ondergaan in 2004.

Uit een gesprek met de heer Demets van de dienst voor toerisme van Roeselare blijkt dat de populairste attracties het Nationaal Wielermuseum, de Brouwerij Rodenbach en Roularta Media Group zijn. De groepen kiezen ook vaak voor de combinatie van het Stadhuis met de Sint-Michielskerk. De stadsrondrit en een themawandeling zijn ook vaak gekozen programmaonderdelen.

Minder succesvolle bezienswaardigheden staan ook vermeld in de brochure. De dienst voor toerisme beslist om deze bezienswaardigheden niet uit het aanbod te nemen. De groepen moeten alles kunnen zien wat de stad Roeselare te bieden heeft en door de weglating van bezienswaardigheden komt de vormgeving van de brochure in het gedrang.

De heer Demets zei me ook dat de categorieën spel en gastronomie vooral dienen om de daguitstap leuk af te sluiten. Deze programmaonderdelen zijn niet echt populair. Vaak bestaan de groepen uit senioren die meer kiezen voor een daguitstap die niet duurt tot 's avonds.

Het *Flandrien dagarrangement* bleek niet echt een publiekstrekker te vormen voor de stad Roeselare. De villa waar de groepen de lunch namen, staat nu leeg. Dit was een belangrijk element in de daguitstap doordat het gebouw ook cultureel erfgoed is van de stad. Doordat dit aspect wegvalt, is het *Flandrien dagarrangement* geen volwaardige daguitstap meer en daarom besliste de dienst voor toerisme om het in 2006 uit haar aanbod te nemen.

2.3.3 Menen¹

De brochures uit 2000 en 2001 van daguitstappen voor groepen zijn niet meer beschikbaar bij de dienst voor toerisme, waardoor ik het aanbod van deze twee jaren niet kan bespreken.

Het jaar 2002

In 2002 bood de dienst voor toerisme van Menen de groepen de keuze om een vast arrangement te reserveren of zelf een daguitstap samen te stellen aan de hand van enkele keuzemogelijkheden. Waarom de dienst voor toerisme gekozen heeft voor dit aanbod, kan ik niet achterhalen aangezien de heer Desloovere pas diensthoofd werd in 2004.

De keuzemogelijkheden in 2002 bestonden uit:

- Wandeling in het centrum van Menen
- Kazematten
- Stadsmuseum 't Schippershof
- Molen De Goede Hoop

Naast deze vier keuzemogelijkheden, kunnen de groepen ook kiezen tussen drie vaste arrangementen in Menen. De dienst voor toerisme biedt maar één volledige daguitstap in Menen aan omdat het aanbod aan bezienswaardigheden in Menen te klein is om meerdere daguitstappen te maken.

De andere twee daguitstappen zijn combinaties van een bezoek aan Menen en een bezoek aan andere steden van de Leiestreek zoals Wervik en Kortrijk.

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>Dagtrip in Menen. Een bezoekje aan een eeuwenoude grensstad</i>	Keuze uit: - optie A: verkenning van de oude vestingstad - optie B: bustocht aan en over de schreve	Keuze uit: - optie C: stadsmuseum 't Schippershof - optie D: Molen De Goede Hoop en Magic Jukeboxmuseum
<i>Dagtrip in de Leiestreek. Een unieke dagtrip te land, te water en in de lucht door de West-Vlaamse Leiestreek</i>	Tabaksmuseum Wervik boottocht op de Leie bezoek aan Menen	Keuze uit: - verkenning van Leiestreek vanuit de lucht - museum F.A.S Wevelgem Brouwerij 't Gaverhopke Harelbeke
<i>Dagtrip in Kortrijk en Menen. Twee historische steden langs de Leie</i>	Guldensporen-wandeling in Kortrijk	Geleid bezoek aan Menen

¹ Groepsbezoeken 2002, dienst voor toerisme Menen, 2002
Groepsbezoeken 2003, dienst voor toerisme Menen, 2003
Groepsbezoeken 2004, dienst voor toerisme Menen, 2004

Alleen bij de dienst voor toerisme in Kortrijk kunnen de groepen de daguitstap *Dagtrip in Kortrijk en Menen* reserveren. Dit was enkel omwille van praktische redenen; in 2002 was de dienst voor toerisme van Kortrijk meer geopend dan de dienst in Menen.

Hoewel deze daguitstap een combinatie is van een bezoek aan Menen en Kortrijk, staat dit arrangement enkel vermeld in de brochure van daguitstappen voor groepen van Menen en niet in de brochure van Kortrijk. De reden hiervoor is dat Kortrijk al voldoende daguitstappen heeft om aan te bieden aan de groepen. Deze daguitstap is wel terug te vinden in de brochure *Daguitstappen voor groepen in West-Vlaanderen*. Deze daguitstap staat ook in de brochure *Daguitstappen voor groepen in Oost-Vlaanderen* omdat de Leiestreek zich uitspreidt over West- en Oost-Vlaanderen.

Het jaar 2003

In 2003 krijgt de brochure van daguitstappen voor groepen een andere vormgeving, maar het aanbod aan arrangementen ondergaat geen wijzigingen.

Het jaar 2004

De dienst voor toerisme besliste om in 2004 twee bedrijfsbezoeken toe te voegen aan de keuzemogelijkheden om zelf een daguitstap samen te stellen. Menen besloot als milieubewuste stad om bezoeken aan te bieden in het waterzuiveringsstation Aquafin en de verbrandingsoven IVMO en het containerpark. Deze bezoeken zijn gratis en de groepen reserveren deze rechtstreeks bij het bedrijf. Daardoor heeft de dienst voor toerisme geen zicht op de respons van de groepen.

Gedurende de periode 2002 – 2004 bracht de dienst voor toerisme geen aanpassing aan in haar aanbod. Door het beperkte aantal bezienswaardigheden is het moeilijk om het aanbod te veranderen. Hierbij komt ook het feit dat aanpassingen de tussenkomst van personeel vergen. In deze periode had de dienst voor toerisme een te beperkte personeelsploeg om het aanbod aan daguitstappen te veranderen.

De heer Desloovere vertelde me dat de daguitstap in Kortrijk en Menen geen succes kende gedurende de periode 2002 – 2004. Deze daguitstap biedt twee stadswandelingen aan en dit is niet attractief genoeg naar de groepen toe. Toch blijft deze daguitstap in het aanbod.

De groepen die een daguitstap in Menen maken kiezen als optie of keuzemogelijkheid het meest voor het Jukeboxmuseum en de stadswandeling. Het museum heeft een unieke verzameling in België en het biedt de groepen een leuk bezoek. Vaak wordt dit museum ook bezocht als een verrassing aan het begin of einde van de daguitstap. De stadswandeling laat groepen toe om op een korte tijd kennis te maken met de belangrijkste monumenten van Menen.

2.3.4 Izegem¹

Het jaar 2000

Vast gedeelte	Keuzemogelijkheden (vanaf 15u 45)
Koffie met ontbijtkoek of pekkerskoek	Geklasseerde Stoommachine
Nationaal Borstelmuseum	Sint-Pieterskerk van Emelgem
Nationaal Schoeiselmuseum	Sint-Tillokerk
	Patersdomein

In 2000 biedt de stedelijke dienst musea maar één daguitstap aan die bestaat uit een vast gedeelte en een aantal keuzemogelijkheden. Het aantal bezienswaardigheden in Izegem is te beperkt om meerdere daguitstappen samen te stellen. De groepen kunnen de keuzemogelijkheden ook vervangen door een aantal varianten.

Spel	Wandelingen	Bezoeken
Sportieve activiteit in Bowling Raffles	Wandeling in Provinciaal Domein het Sterrebos in Rumbeke	Bedrijfsbezoek aan Brouwerij Rodenbach in Roeselare
Volksspelenbeurtje	Wandeling in het Veld in Ardooie	Toeristisch bezoek aan Roeselare, Kortrijk of Tielt
Petanque-initiatie		
Koffie met lekkernij		

De stedelijke dienst musea heeft bewust gekozen voor deze variaties om wat meer ontspanningsmogelijkheden aan te bieden aan de groepen. Groepen die een daguitstap maken in Izegem opteren vaak voor één van deze varianten omdat een volledige dag musea- en monumentenbezoek te zwaar is.

Het jaar 2001

In 2001 wordt dezelfde daguitstap als in 2000 aangeboden. De keuzemogelijkheden in de namiddag worden aangevuld met een bezoek aan het Kasteel van Ingelmunster met als afsluiter een bezoek aan de kelders waar het Kasteelbier geproefd kan worden. In het jaar 2002 gebruikte de stedelijke dienst musea dezelfde brochure als in 2001.

---

¹ Kom eens "pekken" in Izegem, stedelijke dienst musea, 2000
Welkom te Izegem, stedelijke dienst musea, 2001
Tips voor dagtrips 2003, stedelijke dienst musea, 2003
Tips voor dagtrips 2004, stedelijke dienst musea, 2004

Het jaar 2003

Met de nieuwe brochure in 2003 maakte de stedelijke dienst musea ook een aanpassing in het aanbod van de daguitstappen. De twee musea die het vaste gedeelte uitmaakten van de daguitstap in 2000, biedt ze nu aan als keuzemogelijkheid. De Stadsbeiaard en de Gouden Kapel van Avé Maria vervangen in 2003 het Patersdomein en het Kasteel van Ingelmunster.

De stedelijke dienst musea liet de varianten uit 2000 weg uit het aanbod maar nam enkele ervan samen met enkele nieuwe keuzes op in het aanbod als keuzemogelijkheid.

Ontspannende activiteiten	Wandelingen en rondritten
Volksspelenurtje	Wandeling door Izegem
Petanquespel	Beeldenwandeling
Degustatie	Busrit
Huifkarrentocht	

In 2003 besliste de stedelijke dienst musea om met de keuzemogelijkheden vier kant en klare daguitstappen aan te bieden aan de groepen. Zowel voor de groepen als voor de dienst zorgde dit voor een gemakkelijkere reservatie van de daguitstap. Deze daguitstappen besparen de stedelijke dienst musea heel wat cijferwerk om de prijs te bepalen voor de groep. Enkel het middagmaal is niet inbegrepen in deze arrangementen.

Naam	Voormiddag	Namiddag
<i>Dagtrip 1</i>	Koffie met pekkerskoek Borstelmuseum	Schoeiselmuseum Stoommachine Koffie met pannenkoek
<i>Dagtrip 2</i>	Schoeiselmuseum Koffie met pekkerskoek Borstelmuseum	Petanque Koffie met dessertbord
<i>Dagtrip 3</i>	Koffie met pekkerskoek Schoeiselmuseum Stadswandeling	Borstelmuseum Degustatie likeuren Boterham met paterskaas
<i>Dagtrip 4</i>	Koffie met ontbijtkoek Stadswandeling/rondrit Degustatie	Keuze uit: - Borstelmuseum - Schoeiselmuseum Volksspelen Boterham met abdijspaté

In 2004 blijft het aanbod aan daguitstappen hetzelfde doordat de stedelijke dienst musea dezelfde brochure gebruikte als het jaar voorheen.

De meest bezochte bezienswaardigheden van Izegem zijn het Nationaal Borstelmuseum en het Nationaal Schoeiselmuseum. Dit zijn de twee topbezienswaardigheden van de stad. De Stoommachine wordt minder bezocht gezien de uitleg ervan nogal technisch en te ingewikkeld is voor bepaalde categorieën van groepen.

2.3.5 Vergelijking tussen de vier steden

Bij de vergelijking van het aanbod van de vier steden, blijkt dat Kortrijk zich hoofdzakelijk toelegt op vaste arrangementen, terwijl de andere drie steden de groepen meer flexibiliteit geven door keuzemogelijkheden aan te bieden. Toch blijft Kortrijk niet achterop en biedt ze vanaf 2003 ook een aantal keuzemogelijkheden aan.

De dienst voor toerisme van Menen biedt ook grotendeels vaste arrangementen aan. Toch is er nog een verschil met Kortrijk aangezien de keuzemogelijkheden in Menen de topbezienswaardigheden zijn en Kortrijk enkel minder succesvolle bezienswaardigheden aanbiedt als keuzemogelijkheid. De daguitstap in Menen wordt ook samengesteld door de groep aan de hand van een aantal opties.

De dienst voor toerisme van Roeselare geeft de meeste flexibiliteit aan de groepen door enkel keuzemogelijkheden aan te bieden. In 2003 wisselt ze deze keuzemogelijkheden af door een vast arrangement te creëren rond het thema wielrennen.

Sinds het begin koos de stedelijke dienst musea voor de combinatie van vaste arrangementen en keuzemogelijkheden. Voor 2003 deed ze dit door haar daguitstap op te delen in een vast en een keuzegedeelte. In 2003 gaf ze de groepen de keuze tussen keuzemogelijkheden en vier vaste arrangementen.

Zowel Roeselare, Menen als Izegem bieden de groepen voldoende flexibiliteit om met een aantal keuzemogelijkheden een daguitstap naar keuze samen te stellen. Enkel Kortrijk blijft hier wat achterop door de groepen te weinig keuzemogelijkheden aan te bieden wat uiteindelijk toch resulteert in omwisseling van programma's.

2.4 Prijs van een daguitstap

2.4.1 Kortrijk¹²

De prijzen van de daguitstappen hangen af van het middagmaal dat de groepen kiezen. Daarbij hebben ze de keuze uit zes verschillende maaltijden. Daarnaast is de prijs ook afhankelijk van de gekozen bezoeken in de keuzemogelijkheid binnen het programma. De tarieven zijn geldig voor groepen vanaf 20 deelnemers.

In de prijzen zijn steeds een koffie bij het onthaal, begeleiding tijdens de wandelingen, het middagmaal en de toegangsprijzen van de musea en monumenten inbegrepen. De dranken tijdens de maaltijd zijn echter niet inbegrepen in deze tarieven.

Aangezien de dienst voor toerisme in 2001 een ander aanbod heeft aan daguitstappen, pasten de prijzen zich aan aan het aanbod. Wat inbegrepen is in de prijzen, blijft hetzelfde als in 2000.

De tarieven van de daguitstappen in 2002 vertonen een lichte stijging. Dit komt doordat de prijs van de middagmalen, gidsen en de toegangsprijzen van de bezienswaardigheden licht stegen.

De twee daguitstappen *De Kortrijkse industriële archeologie* en *Kortrijk en de architectuur van morgen* kennen in 2003 een kleine prijsdaling. Een reden hiervoor heb ik niet omdat de dienst voor toerisme hierover geen gegevens heeft bijgehouden.

De daguitstap *Kortrijk, kant en klaar* kent in 2004 een prijsdaling dankzij een daling van 1 euro in de toegangsprijs van het Kantatelier. De daguitstap *Kortrijkse specialiteiten* heeft in 2004 nog slechts één prijs. Het prijsverschil tussen het museum en de brouwerij was te klein en zo besliste de dienst voor toerisme om het op één prijs te houden.

---

¹ Dagtrips voor groepen 2000, dienst voor toerisme Kortrijk, 2000
Dagtrips voor groepen 2001, dienst voor toerisme Kortrijk, 2001
Dagtrips voor groepen 2002, dienst voor toerisme Kortrijk, 2002
Dagtrips voor groepen 2003, dienst voor toerisme Kortrijk, 2003
Dagtrips voor groepen 2004, dienst voor toerisme Kortrijk, 2004

² Interview met mevrouw Carine Van Hoecke, medewerkster van de dienst voor toerisme van Kortrijk, op 23 november 2006

2.4.2 Roeselare¹

De prijs van de daguitstap in Roeselare is een vast bedrag dat eventueel verhoogd wordt met een meerprijs. Deze hangt af van de bezienswaardigheden die de groepen kiezen. Een koffie bij aankomst, een middagmaal en de toegangsprijs van de bezienswaardigheden zijn inbegrepen in deze prijs.

In 2002 maakt de dienst voor toerisme de prijs van de daguitstap afhankelijk van het aantal deelnemers per groep. Naast het aantal deelnemers kan het tarief ook schommelen naargelang de gekozen maaltijden en de toegangsprijzen van enkele bezienswaardigheden.

Een koffie bij aankomst, een warm middagmaal, een gids/begeleider voor de hele dag en de toegangsprijzen van de gekozen bezienswaardigheden zijn inbegrepen in deze prijzen.

Aantal deelnemers	15 - 20	21 – 30	31 - 40	41 - 50
Richtprijs per persoon	€ 26,10	€ 22,50	€ 19,75	€ 18,45

De prijs van het Flandrien dagarrangement bedraagt 23,10 euro per persoon en dit vanaf 21 deelnemers. In deze prijs zijn een koffie bij aankomst, begeleiding op de rondrit, een middagmaal, begeleid bezoek aan het Nationaal Wielermuseum en een consumptie in een plaatselijk café inbegrepen. Wie kiest voor de rondrit in Roeselare per fiets, dient wel de huur van de fietsen bij te betalen.

De andere prijzen van de programmaonderdelen veranderen niet in 2003 en 2004.

2.4.3 Menen^{2 3}

In de prijzen van de vaste daguitstappen in Menen zijn een koffie bij aankomst, een middagmaal en de bezoeken onder begeleiding van een gids inbegrepen. In de prijs van de daguitstap in de Leiestreek is de boottocht inbegrepen maar het busvervoer en de verkenning van de Leiestreek vanuit de lucht niet. Ook het vervoer bij de daguitstap in Kortrijk en Menen moet de groep zelf regelen.

---

¹ Roeselare, méér dan 't hart van West-Vlaanderen, dienst voor toerisme Roeselare, 1999
Dagtrips voor groepen, dienst voor toerisme Roeselare, 2002
Dagtrips voor groepen, dienst voor toerisme Roeselare, 2003

² Groepsbezoeken 2002, dienst voor toerisme Menen, 2002
Groepsbezoeken 2003, dienst voor toerisme Menen, 2003
Groepsbezoeken 2004, dienst voor toerisme Menen, 2004

³ Interview met de heer Guy Desloovere, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Menen, op 14 februari 2006

De prijs van de vaste daguitstap in Menen is afhankelijk van de gekozen opties. Het tarief van de daguitstap in Kortrijk en Menen hangt af van de gekozen maaltijd. De daguitstap in de Leiestreek heeft een vaste prijs. De daguitstappen in Menen en de Leiestreek zijn pas geldig vanaf 20 deelnemers.

Wanneer de groep zelf een daguitstap samenstelt aan de hand van de keuzemogelijkheden, betalen ze enkel de prijs van de gids die hen begeleidt. Bij een bezoek aan het Stadsmuseum 't Schippershof moet daarbij ook de toegangsprijs per persoon gerekend worden.

De prijzen van de daguitstap in Menen vertonen een lichte stijging in 2003. Dit komt doordat het restaurant waar het middagmaal werd gebruikt, sloot in 2003 en het nieuwe restaurant iets duurdere tarieven had. Ook de prijs van de daguitstap in de Leiestreek stijgt lichtjes doordat de tarieven van de boottocht in 2003 verhoogden door de stijging van de brandstofkosten.

In 2003 stijgen de prijzen van de gidsen bij de keuzemogelijkheden lichtjes. Vanaf 2003 kunnen de groepen de daguitstap in Menen boeken vanaf 15 deelnemers.

2.4.4 Izegem¹

Voor 2003 was er een vaste prijs voor de daguitstap in Izegem. In deze prijs was een koffie met pekkerskoek, de toegangsprijzen van de bezoeken, de gidsbeurten en een koffie met versnapering inbegrepen. De groepen dienden het middagmaal apart te betalen.

Met de verandering van het aanbod in 2003, pasten de prijzen van de daguitstappen zich ook aan. De vaste arrangementen hebben een vaste prijs die geldig is vanaf 25 deelnemers. In deze prijzen zijn een koffie met pekkerskoek of ontbijtkoek, de toegangsprijzen van de bezoeken, de gidsbeurten en een koffie met versnapering inbegrepen. De reservatie- en administratiekosten zijn ook inbegrepen in deze tarieven. Net zoals voor het jaar 2003 is bij deze vaste arrangementen het middagmaal niet inbegrepen in de prijzen.

Dagtrip 1	Dagtrip 2	Dagtrip 3	Dagtrip 4
€ 13,97	€ 13,97	€ 15,12	€ 12,71

Wanneer de groep zelf een daguitstap samenstelt aan de hand van de keuzemogelijkheden, bepalen de toegangsprijzen van de bezoeken en gidsbeurten de prijs. Daarbij komt nog de kostprijs van het middagmaal. Wanneer de stedelijke dienst musea deze samengestelde daguitstap reserveert en volledig opvolgt, telt ze hierbij nog 5 % reservatie- en administratiekosten.

---

¹ Kom eens "pekken" in Izegem, stedelijke dienst musea, 2000
Welkom te Izegem, stedelijke dienst musea, 2001
Tips voor dagtrips 2003, stedelijke dienst musea, 2003
Tips voor dagtrips 2004, stedelijke dienst musea, 2004

In 2004 gebruikte de stedelijke dienst musea dezelfde brochure als in 2003, en kenden de prijzen geen aanpassingen.

2.4.5 Vergelijking tussen de vier steden

De vaste arrangementen in elke stad hebben hun vaste prijs die kan variëren naargelang het middagmaal en de bezoeken van bezienswaardigheden. Enkel in de daguitstappen van Izegem is het middagmaal niet inbegrepen in de prijs. Zo laat de stedelijke dienst musea de groepen vrij om te kiezen waar ze hun middagmaal wensen te nemen.

De prijs van de daguitstappen in Roeselare hangt af van het aantal deelnemers maar ook de maaltijden en de toegangsprijzen van de gekozen bezoeken kunnen de prijs doen schommelen.

2.5 Evaluatieformulier¹

De dienst voor toerisme van Kortrijk gebruikt al enkele jaren een evaluatieformulier dat ze meegeeft met de groepen die een daguitstap maken in Kortrijk. Een kopie van de ingevulde formulieren stuurt ze op naar de verantwoordelijken van de bezienswaardigheden, de gidsen en de restaurants die betrokken zijn bij de gekozen daguitstap.

De dienst voor toerisme volgt de ingevulde evaluatieformulieren goed op. Wanneer er gegronde klachten zijn over een bepaald onderdeel, onderzoekt de dienst voor toerisme dit en zoekt ze naar een oplossing voor de klachten.

Sinds 2004 geeft de dienst voor toerisme van Roeselare een evaluatieformulier mee met de groepen. Dit kwam er pas in 2004 omdat de dienst voorheen tijdsgebrek had om de formulieren grondig op te volgen.

In april 2004 werd de heer Desloovere het nieuwe diensthoofd van de dienst voor toerisme van Menen. Hij maakte een evaluatieformulier op om mee te geven met de groepen. Met deze evaluatie kan de dienst voor toerisme de mening en de tevredenheid van de groepen nagaan. Ze gebruikt de ingevulde evaluatieformulieren om het aanbod van de daguitstappen aan te passen in de toekomst.

De stedelijke dienst musea geeft geen evaluatieformulier mee aan de groepen die een daguitstap maken in Izegem. De dienst overweegt om in de toekomst een evaluatieformulier op te stellen en mee te geven aan de groepen.

---

¹ Interview met mevrouw Carine Van Hoecke, medewerkster van de dienst voor toerisme van Kortrijk, op 17 februari 2006

Interview met de heer Nick Demets, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Roeselare, op 10 februari 2006

Interview met de heer Guy Desloovere, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Menen, op 14 februari 2006

Interview met mevrouw Martine Pattyn, stafmedewerkster van de stedelijke dienst musea, op 16 februari 2006

De evaluatieformulieren van de diensten voor toerisme vindt u terug in de bijlagen.

2.6 Conclusie

De diensten voor toerisme van de vier steden stellen zelf de daguitstappen samen alsook de brochures waarin ze de daguitstappen aanbiedt. Enkel in Izegem gebeurt dit in de stedelijke dienst musea. Deze verschuiving is eerder historisch gegroeid doordat de dienst voor toerisme van Izegem vroeger de daguitstappen regelde.

Elke stad heeft zijn eigen brochure waarin ze haar daguitstappen aanbiedt aan de groepen. Gedurende de periode 2000 – 2004 maken de brochures van de vier steden een evolutie door. De brochures van Kortrijk en Roeselare vormen nu een volwaardige uitgave die met de kleurendruk en mooie foto's aantrekkelijk oogt voor de groepen. De brochures van Menen en Izegem waren gedurende deze periode minder aantrekkelijk voor de groepen door de zwart-wit druk/print en het minimale gebruik van foto's. In 2006 maken deze twee steden een inhaalbeweging en zo bieden ze dit jaar ook een kleurenbrochure aan met mooie foto's.

Naast deze Nederlandstalige brochures stelt elke dienst voor toerisme en de stedelijke dienst musea een beperkte Franstalige brochure ter beschikking voor Franstalige groepen. Alleen de dienst voor toerisme van Menen heeft geen Franse versie van de brochure van daguitstappen voor groepen, hoewel Menen dichtbij de Franse grens ligt.

Wat het aanbod van daguitstappen voor groepen betreft, biedt Kortrijk hoofdzakelijk vaste arrangementen aan. Daarnaast heeft ze ook een beperkt aantal keuzemogelijkheden waarmee de groepen naar eigen smaak een daguitstap kunnen samenstellen. Roeselare daarentegen heeft zich volledig toegelegd op keuzemogelijkheden waarmee ze de groepen een grote flexibiliteit geeft om zelf een daguitstap in de stad samen te stellen. Menen biedt de groepen zowel vaste arrangementen als keuzemogelijkheden aan en ook in Izegem is er een evenwicht tussen keuzemogelijkheden en vaste programma's.

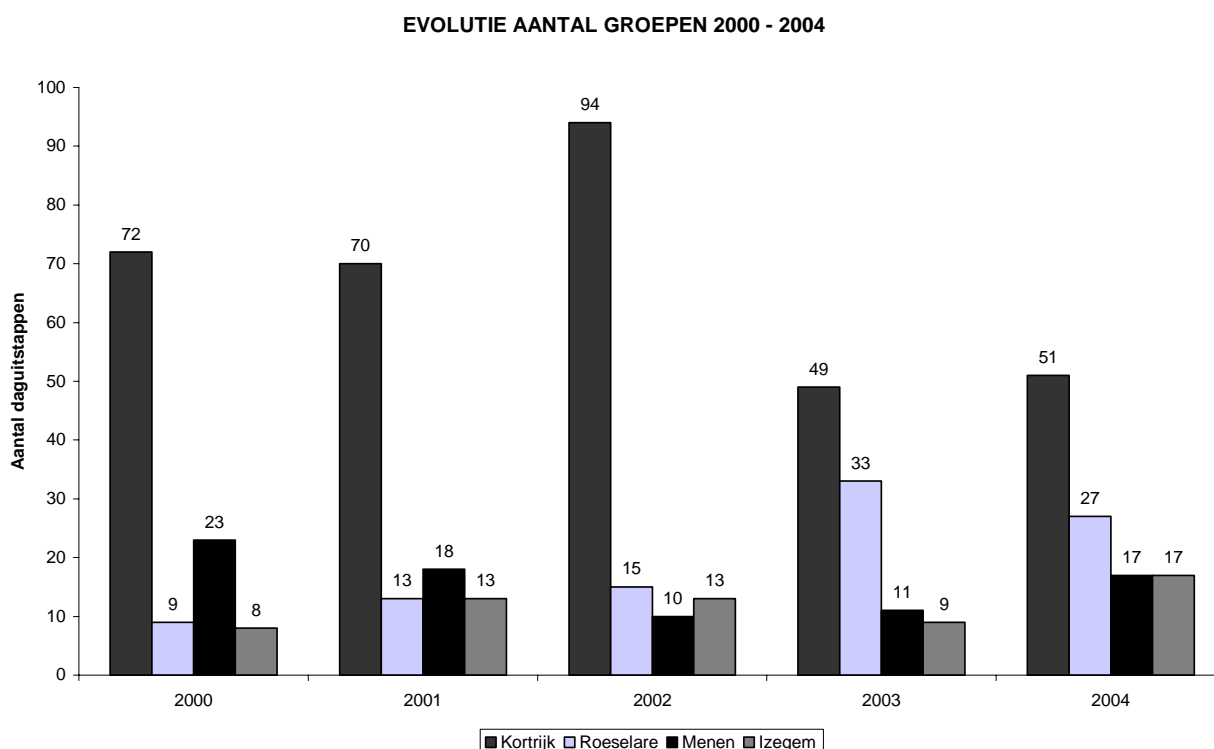
De vaste daguitstappen in elke stad hebben een eigen prijs die kan schommelen naargelang de gekozen maaltijd en bezoeken. Deze prijzen zijn geldig vanaf een minimum aantal deelnemers. De tarieven van de daguitstappen in Roeselare worden berekend op basis van het aantal deelnemers.

Elke dienst voor toerisme geeft een evaluatieformulier mee met de groepen om zo de tevredenheid van de groepen na te gaan. In Roeselare en Menen wordt dit formulier pas gebruikt sinds 2004. De stedelijke dienst musea van Izegem heeft geen evaluatieformulier maar overweegt dit in de toekomst in te voeren.

HOOFDSTUK 3: RESPONS VAN DE DAGUITSTAPPEN

In dit hoofdstuk bespreek ik de respons op de daguitstappen in de vier steden. Daarbij komen het aantal groepen, het aantal deelnemers, de herkomst van de groepen en het soort publiek aan bod. Daarnaast onderzoek ik ook de evolutie van deze onderdelen over de periode 2000 – 2004. Voor dit hoofdstuk baseerde ik mij op cijfers afkomstig van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

3.1 Aantal groepen¹

3.1.1 Bespreking van de evolutie²

Uit de grafiek blijkt meteen dat Kortrijk het grootste aantal groepen aantrekt die een daguitstap maken. De piek van het aantal groepen situeert zich in 2002. Deze piek is te wijten aan de extra daguitstap *700 jaar Guldensporenslag*. Deze daguitstap was eenmalig en dit verklaart meteen ook voor een deel de sterke daling van het aantal groepen in 2003.

¹ Grafiek gebaseerd op cijfers van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

² Bespreking gebaseerd op gesprekken met de diensthoofden van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

De tweede reden voor deze daling heeft te maken met het feit dat de groepen steeds prijsbewuster worden en bijgevolg minder willen betalen voor een daguitstap. Vele van de groepen zijn ook van mening dat de pakketprijzen van de dienst voor toerisme van Kortrijk te duur zijn. Daarom regelen ze liever zelf de verschillende onderdelen van de daguitstap zoals het restaurant, gids... De stijgende prijzen van de touringcars weerhouden groepen ook om een daguitstap te maken.

De grafiek vertoont een stijging tussen 2000 en 2003, wat het aantal groepen betreft die een daguitstap maken in Roeselare. De dienst voor toerisme dankt deze stijging aan haar promotie en publicaties om Roeselare bekend te maken bij het grote publiek. Daarnaast ging de dienst voor toerisme gedurende deze periode op een andere manier werken en nam ze een extra diensthoofd aan. Deze andere manier van werken bestond erin dat de dienst voor toerisme meer flexibiliteit aan de dag legde naar programma's en tijdstippen toe.

In deze vijf jaar veranderen de prijzen van de daguitstappen in Roeselare niet. Dit kan een reden zijn voor de stijging van het aantal groepen. De seniorenverenigingen, een belangrijke groep voor daguitstappen, gaan ook vaker per jaar op stap en daarvoor willen ze steeds minder betalen. Dit merkt de dienst voor toerisme wanneer de groepen de daguitstappen reserveren. Ze willen steeds meer de elementen van de daguitstap zelf regelen en betalen steeds meer ter plaatse bij de bezienswaardigheden of in het restaurant waar de lunch genomen wordt.

Bij de daguitstappen in Roeselare keert de trend van de prijsbewuste groepen terug. Vele groepen geloven dat de pakketprijs van een daguitstap in Roeselare duurder is dan wanneer ze zelf alle elementen regelen. Toch is dit niet zo want de dienst voor toerisme rekent namelijk geen reservatiekosten noch commissie aan.

Uit de grafiek blijkt dat het aantal groepen in 2004 een lichte daling vertoont. In dit jaar reserveren namelijk meer groepen een halve daguitstap in Roeselare. Een echte verklaring voor dit fenomeen heeft de dienst voor toerisme niet. Ze bracht wel aan dat de seniorengroepen kiezen voor daguitstappen die niet de hele dag in beslag nemen.

Uit de grafiek blijkt dat het aantal groepen dat een daguitstap maakt in Menen, tussen 2000 en 2002 daalt om de volgende twee jaar opnieuw een stijging te vertonen. In 2000 kreeg Menen een eigen dienst voor toerisme. Vanaf dan hadden groepen de mogelijkheid om een daguitstap in Menen te reserveren bij de dienst voor toerisme. Een verklaring voor de daling en de stijging van het aantal groepen heb ik niet. De heer Guy Desloovere werd pas diensthoofd in 2004, dus hij kon geen verklaring geven voor deze evolutie.

Het aantal groepen dat een daguitstap maakt in Izegem kent een stijging tussen 2000 en 2003. Daarna daalt het aantal lichtjes om in 2004 opnieuw een stijging te vertonen. Doordat de groepen zelf het middagmaal regelen, had de stedelijke dienst musea geen exact overzicht van de daguitstappen in Izegem. Vanaf 2004 reserveert ze de volledige daguitstap zelf, waardoor ze een beter overzicht heeft van het aantal daguitstappen. Dit verklaart meteen de stijging van de daguitstappen in Izegem in 2004.

3.1.2 Vergelijking tussen de vier steden

De grafiek toont dat in de eerste drie jaren er een groot verschil is tussen het aantal groepen in Kortrijk en de andere drie steden. Daarbij is het verschil het grootst in 2002 door de daguitstap in Kortrijk naar aanleiding van 700 jaar Guldensporenslag. Dit grote verschil heeft ook te maken met het feit dat Roeselare nog maar pas een lichte stijging kent in het aantal groepen en de daling van het aantal groepen in Menen.

In 2003 en 2004 wordt het verschil in het aantal groepen tussen Kortrijk en de andere drie steden steeds kleiner. De bezoeken in Kortrijk kennen een grote terugval na het topjaar 2002. De nieuwe promotiestrategie van Roeselare werpt zijn vruchten af. Doordat het aantal groepen in Roeselare een inhaalbeweging maakt in deze twee jaren, wordt dit verschil ook kleiner.

Gedurende deze vijf jaar blijkt dat het aantal groepen in Menen en Izegem tamelijk dicht bij elkaar ligt; in 2004 is het aantal groepen in deze twee steden zelfs gelijk aan elkaar.

Bij de evolutie van het aantal groepen dat een daguitstap maakt, komt telkens de trend terug van de prijsbewuste klant. De vier steden merken steeds meer dat de groepen de verschillende onderdelen van een daguitstap zelf regelen in plaats van een volledige georganiseerde daguitstap te kiezen.

3.2 Aantal deelnemers¹

3.2.1 Bespreking van de evolutie²

Uit de grafiek blijkt dat de evolutie van het aantal deelnemers in Kortrijk een gelijkaardig verloop vertoont als de evolutie van het aantal groepen. In Kortrijk ligt de piek in 2002, dankzij de eenmalige daguitstap *700 jaar Guldensporenslag*.

In 2003 is het aantal deelnemers ongeveer gelijk als in 2001, hoewel het aantal groepen in 2003 een stuk lager ligt dan in 2001. De oorzaak is dat een groep van 541 personen een daguitstap maakte in Kortrijk. De senioren groep van Putte maakt elk jaar een daguitstap en in 2001 kozen ze voor Kortrijk.

In Roeselare loopt de evolutie van het aantal deelnemers ook min of meer gelijk met de evolutie van het aantal groepen. Het hoogtepunt situeert zich in het jaar 2003. Deze sterke stijging wordt mee in de hand gewerkt doordat de dienst voor toerisme van Roeselare de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening kon overhalen om met de gepensioneerde personeelsleden een daguitstap te maken in Roeselare. De groep bestond uit 500 deelnemers waarvoor de dienst voor toerisme een aangepast programma had voorzien.

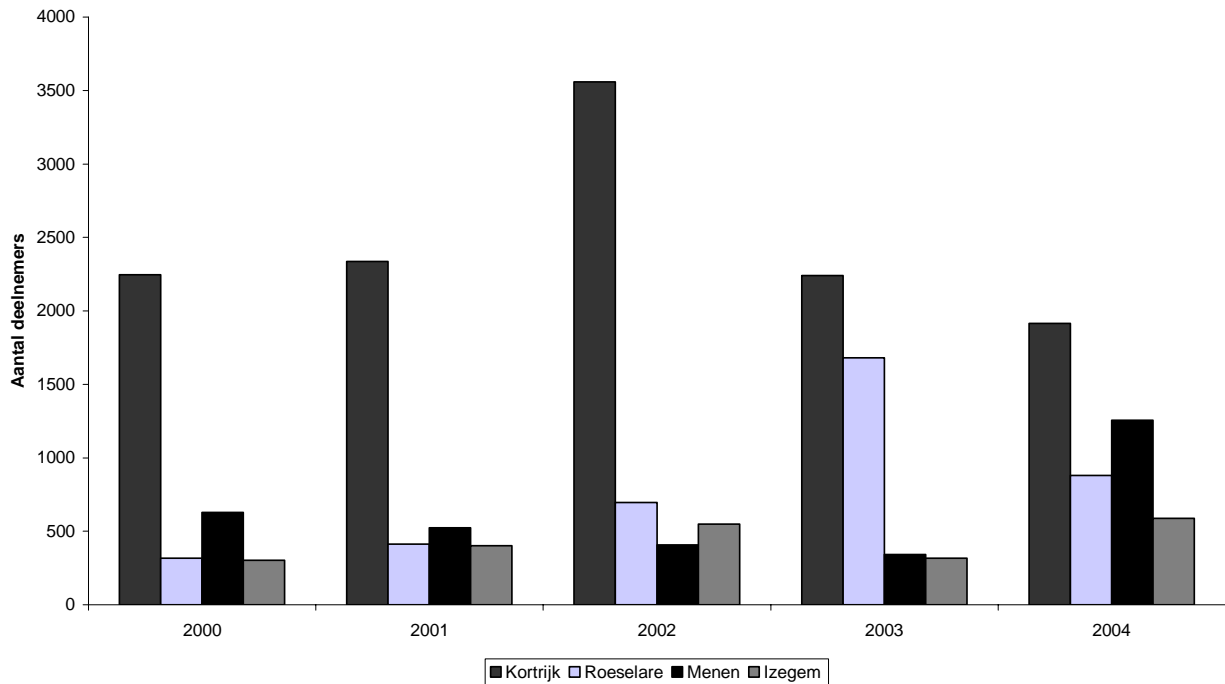
---

¹ Grafiek gebaseerd op cijfers van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

² Bespreking gebaseerd op gesprekken met de diensthoofden van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

EVOLUTIE DEELNEMERS 2000 - 2004

De evolutie van het aantal deelnemers in Menen heeft een gelijklopende evolutie als het aantal groepen. Menen heeft het grootste aantal deelnemers in het jaar 2004. In dit jaar maken een aantal groepen met een groot deelnemersaantal een daguitstap naar de stad. Naar aanleiding van 150 jaar spoorlijn tussen Kortrijk en Poperinge maken ongeveer 600 personen in groep een bezoek aan Menen.

De evolutie van het aantal deelnemers in Izegem vertoont een lichte afwijking met de evolutie van het aantal groepen. In 2002 ligt het aantal deelnemers een stuk hoger dan in 2001, hoewel het aantal groepen in deze twee jaren hetzelfde blijft. Dit komt doordat een groep met 161 personen in 2002 een daguitstap maakte in Izegem. Dit is een uitzonderlijke gebeurtenis voor de stedelijke dienst musea. Het vergt een hele planning voor de ontvangst, administratie en de gidsen maar het levert wel promotie op voor Izegem.

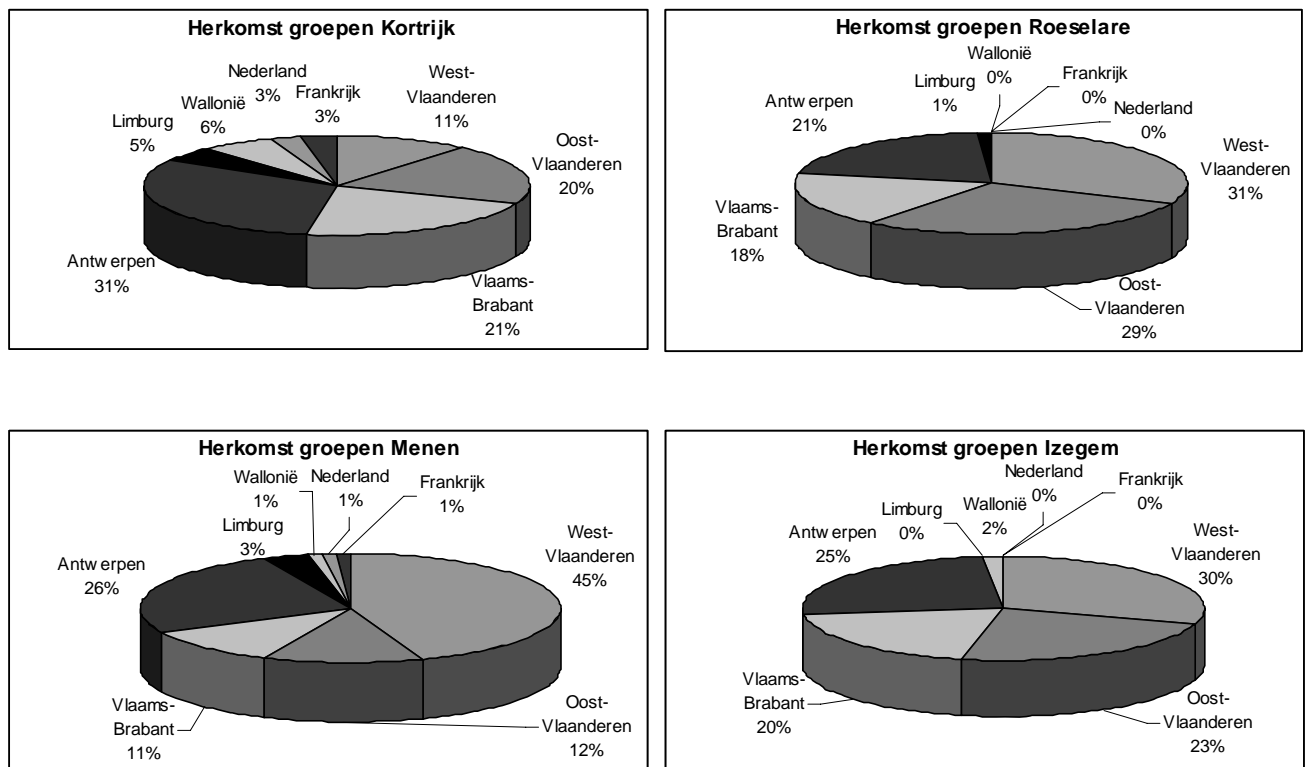
3.2.2 Vergelijking tussen de vier steden

In elke stad verloopt de evolutie van het aantal deelnemers ongeveer gelijk met de evolutie van het aantal groepen dat een daguitstap maakt. Net zoals bij de evolutie van het aantal groepen, is Kortrijk ook hier de uitschieter qua deelnemers. Het aantal deelnemers in de andere drie steden blijft in de eerste drie jaar gelijklopend. Pas in 2003 en vooral 2004 maken Roeselare, Menen en Izegem een inhaalbeweging naar Kortrijk toe.

3.2 Herkomst van de groepen¹

Voor de herkomst van de groepen die een daguitstap maken, baseerde ik me op gegevens die ik verkreeg van de diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea in Izegem. De dienst voor toerisme van Kortrijk hield niet steeds alle gegevens over de groepen bij en bijgevolg zijn de gegevens over de herkomst van de groepen voor Kortrijk onvolledig.

3.3.1 Bespreking²

De meeste groepen die een daguitstap maken in Kortrijk zijn afkomstig uit de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen. Het aantal groepen uit Limburg en Nederland is laag door de grote afstand met Kortrijk. Er is ook weinig respons uit Wallonië en Frankrijk.

Op de promotie die de dienst voor toerisme voerde in het zuiden van België kwam weinig reactie dus daarom stopte ze met promotie te voeren in Wallonië. In Frankrijk is het verenigingsleven niet zo uitgebreid als in België en dit leidt tot het lage aantal groepen uit Frankrijk.

¹ Grafieken gebaseerd op cijfers van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

² Bespreking gebaseerd op gesprekken met de diensthoofden van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

Alle groepen die een daguitstap maken in Roeselare zijn afkomstig uit Vlaanderen. Slechts 1% van de groepen kwam uit Limburg en dit door de grote afstand met Roeselare. Uit Nederland en Frankrijk kwam geen enkele groep gezien de dienst voor toerisme geen promotie voert in deze buurlanden.

De dienst voor toerisme stuurde enkele Franstalige mailings met het aanbod van Roeselare naar verenigingen in Wallonië maar dit leverde geen respons op. De enige Franstalige groepen die een daguitstap maken in de stad zijn afkomstig uit de regio rond Brussel.

Het merendeel van de groepen die een daguitstap maken in Menen is afkomstig uit West-Vlaanderen en Antwerpen, gevolgd door groepen uit Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. Slechts een klein deel komt uit de provincie Limburg en dit door de grote afstand met Menen.

Hoewel Menen dichtbij de grens met Frankrijk ligt, zijn er opvallend weinig Franse groepen die een daguitstap maken in Menen. In Frankrijk hebben de verenigingen geen groot netwerk zoals in België en daardoor is er weinig belangstelling vanuit dit buurland om een daguitstap te maken in Menen.

Van de groepen die een daguitstap ondernemen in Izegem is 98% afkomstig uit Vlaamse provincies met uitzondering van de provincie Limburg. De lage respons uit Limburg, Nederland en Wallonië is te wijten aan de afstand met Izegem. Op de promotie die de stedelijke dienst musea voerde in Frankrijk, kwam geen respons.

3.3.2 Vergelijking tussen de vier steden

Voor elke stad geldt dat het grootste deel van de groepen afkomstig is uit Vlaanderen. Enkel het aandeel van het aantal groepen uit de provincie Limburg blijft laag door de grote afstand met de vier steden. Groepen uit Limburg zijn te lang onderweg om een daguitstap in elk van de vier steden aantrekkelijk te maken.

Het grootste gedeelte van de groepen komt uit de provincie West-Vlaanderen, daarna volgen de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. Enkel in Kortrijk geldt dit niet. Het grootste gedeelte is daar afkomstig uit de provincie Antwerpen en West-Vlaanderen neemt maar een klein deeltje in.

Opvallend is dat er zeer weinig interesse is vanuit Wallonië om een daguitstap te maken in de vier steden. De respons uit Frankrijk is ook laag en dit doordat het verenigingsleven daar beperkt is georganiseerd. Het gebrek aan promotie in Frankrijk speelt hierin ook een rol. Het aantal groepen uit Nederland is ook beperkt omwille van de afstand en het gebrek aan promotie.

3.4 Soort groepen¹

De groepen die een daguitstap ondernemen in elk van de vier steden zijn vooral verenigingen. De twee belangrijkste categorieën wat daguitstappen voor groepen betreft, zijn vrouwen- en seniorenverenigingen. Vrouwenverenigingen zoals de KAV, CMBV en KLVV en seniorenverenigingen als de KBG maken het vaakst daguitstappen in zowel Kortrijk, Roeselare, Menen als Izegem.

Naast deze verenigingen maken ook allerhande vriendenkringen met hun leden regelmatig een daguitstap in de vier steden. Bedrijven die een uitstap organiseren voor hun personeel zijn de laatste belangrijke categorie voor daguitstappen voor groepen.

3.5 Conclusie

De grafieken van het aantal groepen en het aantal deelnemers dat een daguitstap maakt in Kortrijk, Roeselare, Menen of Izegem toont dat Kortrijk het grootste aantal groepen en deelnemers aantrekt in vergelijking met de andere steden. Toch loopt dit aantal steeds meer gelijk met de andere steden in 2003 en 2004.

Bij deze evolutie van de respons komt bij elke stad de trend terug van de prijsbewuste klant die steeds meer alle aspecten van een daguitstap zelf wil regelen om zo de prijs van een volledig uitgewerkt pakket te drukken. Dit leidt tot de daling van het aantal groepen in Kortrijk en Roeselare die bij de dienst voor toerisme een daguitstap reserveren.

Het merendeel van de groepen die een daguitstap ondernemen in een van de vier steden, is afkomstig uit Vlaanderen met uitzondering van de provincie Limburg die op een te grote afstand ligt van de vier steden. Vanuit Wallonië is er weinig interesse om een daguitstap te maken in de vier steden ondanks de gevoerde promotie.

Groepen uit de buurlanden maken zelden een daguitstap in een van de vier steden. Dit heeft te maken met het beperkt georganiseerd verenigingsleven in Frankrijk, de grote afstand tussen Nederland en West-Vlaanderen en het gebrek aan promotie in deze twee buurlanden.

Vrouwen- en seniorenverenigingen vormen de twee belangrijkste categorieën van verenigingen die met hun leden daguitstappen ondernemen in de vier steden. Daarnaast maken vriendenkringen en bedrijven ook regelmatig daguitstappen.

---

¹ Bespreking gebaseerd op gegevens en gesprekken met de diensthoofden van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

HOOFDSTUK 4: PROMOTIE

In hoofdstuk vier ga ik dieper in op de promotie die de diensten voor toerisme voeren om hun stad en daguitstappen bekend te maken bij het publiek en verschillende verenigingen. Dit hoofdstuk bestaat uit een deel promotiekanalen en een deel promotiebudgetten.

4.1 Promotiekanalen¹

4.1.1 Media

Televisie

Gedurende de periode van 2000 tot 2004 verschenen er een aantal reportages op de regionale televisiezender WTV/Focus over elk van de vier steden, onder meer in de programma's *Trefpunt*, *Westtoeren Zomertendens* en *Micro zonder zout*.

Ook op de nationale televisiezender VRT kwamen Kortrijk, Roeselare en Izegem aan bod in het toeristische programma Vlaanderen Vakantieland. Het programma *1000 zonnen en garnalen* bracht Menen en Roeselare in beeld.

Radio

Niet alleen op de televisie verschenen reportages over de vier steden. Tijdens dezelfde periode waren op verschillende radiozenders zoals Radio 2, Klara en Radio Vlaanderen reportages te horen over Kortrijk, Roeselare en Izegem.

4.1.2 Beurzen en workshops

Elk jaar nemen de diensten voor toerisme van de vier steden deel aan de *Vakantiesalons* in Brussel, Antwerpen, Utrecht en Rijsel. Op deze publieksbeurzen hebben de diensten een stand samen met de andere steden van Toerisme Leiestreek.

De dienst voor toerisme van Kortrijk heeft een stand op de verschillende beurzen zoals *Busworld* en *Classic* die plaatsvinden in Kortrijk Xpo. Op kleinere beurzen zoals de *Reiswijzerbeurs* in Roeselare of de beurs *Dagtrips voor groepen in Oost-Vlaanderen* heeft de dienst voor toerisme van Menen een eigen stand waar ze haar aanbod kan tentoonstellen aan het publiek. De stedelijke dienst musea van Izegem heeft een eigen stand op de beurs *Vakantiegenoegens* in Oostende om de musea en daguitstappen in Izegem te promoten.

---

¹ Gegevens verkregen van de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem.

Naast de beurzen zijn er ook verschillende workshops in Vlaanderen, zoals *Vlaanderen en de burenen* in Gent, waaraan de diensten voor toerisme van Kortrijk, Roeselare en Menen en de stedelijke dienst musea van Izegem deelnemen.

4.1.3 Geschreven pers

Gedurende de periode 2000 – 2004 verschenen er in verschillende binnen- en buitenlandse kranten en tijdschriften artikelen over Kortrijk. Naar aanleiding van 700 jaar Guldensporenslag schreven Nederlandse en Duitse kranten een reportage over Kortrijk.

In dezelfde periode waren ook artikelen te lezen over Roeselare, Menen en Izegem in nationale en regionale kranten en tijdschriften als Het Nieuwsblad, Siesta of de Weekbode.

De diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea voeren geregeld in verschillende kranten en tijdschriften publicitaire inlassingen in om zo promotie te maken voor hun bezienswaardigheden en daguitstappen. Zowel toeristische magazines als de Car & Busgids en Tips voor Trips als magazines voor hun doelgroepen zoals Courier Senior en Vrouw & Wereld maken publiciteit voor de steden. Deze publicitaire inlassingen kunnen betalend of gratis zijn.

4.1.4 Persconferenties en persberichten

Het gebeurt maar zelden dat de dienst voor toerisme van Kortrijk een persconferentie houdt. Ze nodigt wel de pers uit om haar nieuwe brochures voor te stellen en om nieuwe initiatieven toe te lichten.

De dienst voor toerisme van Roeselare houdt niet zo vaak een persconferentie. Ze zal eerst afwegen of de persconferentie zinvol is en voldoende nieuws waarde heeft. De dienst voor toerisme van Roeselare kondigt elke nieuwe activiteit in de stad aan via persberichten.

Aan het begin van elk toeristisch seizoen houdt de dienst voor toerisme van Menen een persconferentie waar ze haar plannen voor het komende seizoen toelicht aan de pers en publiek. Bij nieuwe projecten verstuurt de dienst voor toerisme een persbericht om deze projecten voor te stellen.

De stedelijke dienst musea van Izegem houdt geen persconferenties en gebruikt ook geen persberichten om promotie te voeren.

4.1.5 Internet¹

Het internet is een nieuw medium geworden waar langs de diensten voor toerisme hun daguitstappen voor groepen kunnen promoten.

Elk van de vier steden heeft een eigen officiële website waarop de diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea onder de rubriek toerisme enkele van haar daguitstappen voor groepen aanbiedt. Enkel de website van Kortrijk biedt geen daguitstappen aan, maar de geïnteresseerde groepen kunnen de brochure wel aanvragen via de site.

Via de website www.schoolreis.be bieden de diensten voor toerisme van de vier steden een aantal voorstellen aan van bezoeken in hun stad als een idee voor een schoolreis.

In 2005 heeft Westtoer een website ontwikkeld www.dagtripsgroepen.be waarop alle daguitstappen voor groepen van de diensten voor toerisme van West-Vlaanderen terug te vinden zijn. Deze daguitstappen staan gegroepeerd per toeristische regio in West-Vlaanderen.

4.1.6 Mailings

De dienst voor toerisme van Kortrijk verstuurt geen mailings meer naar verschillende verenigingen. Vroeger deed ze dit wel doordat ze een adressenbestand ter beschikking had van Westtoer, maar sinds de wet op de privacy kon dit niet langer. De dienst voor toerisme neemt nu extra publiciteit in plaats van mailings te versturen.

Sporadisch stuurt de dienst voor toerisme van Roeselare een mailing met haar nieuwe brochure van daguitstappen voor groepen naar autocarbedrijven. Voor de aankondiging van het zomerarrangement Roeselare Rodenbachstad, verstuurt de dienst voor toerisme een mailing naar de West- en Oost-Vlaamse diensten voor toerisme, de hotels aan de kust en de horecazaken van Palm Breweries.

Wanneer er een nieuwe brochure van daguitstappen voor groepen verschijnt, verstuurt de dienst voor toerisme van Menen een mailing met de nieuwe brochure naar verschillende verenigingen in België. Voor de mailing van de nieuwe brochure van 2006 vroeg de dienst voor toerisme lijsten op van verenigingen in België om zo een gerichte mailing te kunnen sturen.

De stedelijke dienst musea van Izegem maakt geen promotie door mailings te versturen.

---

¹ www.kortrijk.be
www.roeselare.be
www.menen.be
www.izegem.be
www.schoolreis.be
www.dagtripsgroepen.be

4.1.7 Brochures

Het is vanzelfsprekend dat de diensten voor toerisme hun brochures van daguitstappen voor groepen ter plaatse aanbieden. In Izegem zijn deze brochures zowel bij de stedelijke dienst musea als bij de dienst voor toerisme te vinden. Daarnaast zijn deze brochures ook te vinden in andere diensten voor toerisme van de Leiestreek.

De vier steden staan ook vermeld in de verschillende brochures van de Leiestreek zoals Leiekantjes, de Cultuurbrochure, Logiespocket...

De brochures Dagtrips voor groepen in West-Vlaanderen en Dagtrips voor groepen in Oost-Vlaanderen bundelen enkele daguitstappen van de steden van de Leiestreek. Dit komt doordat de Leiestreek zich uitstrekt over twee provincies.

4.2 Promotiebudgetten

Een evolutie over de periode van 2000 – 2004 van de promotiebudgetten kan ik niet geven. De bepaling van het promotiebudget in elke stad is heel moeilijk omdat het budget opgesplitst wordt over verschillende begrotingsposten. Elke dienst voor toerisme verdeelt deze budgetten op een andere manier en dit bemoeilijkt zo ook een vergelijking van de budgetten van de vier steden.

Bijgevolg bespreek ik dus wie de promotiebudgetten bepaalt voor de diensten voor toerisme en waaraan de drie diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea hun promotiebudgetten besteden.

4.2.1 Kortrijk¹

Het stadsbestuur van Kortrijk bepaalt het budget waarmee de dienst voor toerisme haar promotie mag voeren. Het totale promotiebudget staat ieder jaar ingeschreven op de stadsbegroting en blijft in principe elk jaar gelijk. Wanneer de dienst voor toerisme een bepaald project wil doorvoeren, kan de stad Kortrijk mits een zeer goede motivatie beslissen om het promotiebudget te verhogen.

Een eerste onderdeel waar een deel van de budgetten naartoe gaan is de opmaak, lay-out en de druk van allerlei brochures van Kortrijk. Daarnaast gaat er een deel van het budget naar de deelname van Kortrijk aan beurzen en workshops. Het budget gaat ook naar de organisatie en medewerking van toeristische manifestaties. Dit budget financiert ook de publiciteit die de dienst voor toerisme maakt in allerhande media.

---

¹ Informatie verkregen van Christine De Clercq, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Kortrijk.

Het geld wordt ook besteed aan de aanmaak en de aankoop van de materialen voor de Holder-de-Bolderkarren. Dit zijn karren voor scholen die gebruikt worden bij een wandeling doorheen Kortrijk. Bij enkele bezienswaardigheden voeren de kinderen een opdracht uit de kar uit. Tot en met 2003 diende een deel van het budget ook om de advertentiecampagne van evenementen in Kortrijk te financieren.

4.2.2 Roeselare¹

De stad Roeselare bepaalt de budgetten die de dienst voor toerisme heeft om promotie mee te voeren. Elk jaar maakt de dienst voor toerisme een begroting op waarin ze duidelijk maakt welke haar promotieplannen zijn voor het volgende jaar en welke middelen ze daarvoor nodig heeft. Deze begroting wordt dan voorgelegd aan het stadsbestuur die de budgetten al dan niet goedkeurt.

De promotiebudgetten waarmee de dienst voor toerisme werkt, bestaan elk jaar voor $\frac{3}{4}$ uit vaste rubrieken en de rest bestaat uit opportuniteiten die elk jaar anders zijn. Dit kan bijvoorbeeld een gunstig tariefaanbod zijn om een advertentie te plaatsen in een magazine.

De dienst voor toerisme besteedt haar promotiebudgetten aan de opmaak en de druk van de verschillende toeristische folders, brochures en affiches van Roeselare. Een deel van dit budget gaat ook naar de financiering van televisiereportages op de regionale zenders en naar gerichte publiciteit. Tenslotte besteedt de dienst voor toerisme een deel van het promotiebudget om deel te nemen aan beurzen en workshops.

4.2.3 Menen²

Bij de jaarlijkse bepaling van het promotiebudget, doet de dienst voor toerisme een voorstel aan het stadsbestuur van het bedrag dat ze wenst te gebruiken. Dit voorstel wordt dan doorverwezen naar het stadsbestuur van Menen die uiteindelijk beslist of ze dit voorgestelde budget aanvaardt of afwijst.

De dienst voor toerisme gebruikt het promotiebudget om Menen bekend te maken bij het publiek via allerlei kanalen. Een deel van het budget gaat naar de druk van de brochure van daguitstappen voor groepen, de algemene toeristische brochure van Menen en brochure *Zomers en toeristisch Menen*, waarin de stad haar activiteiten en evenementen in de zomer voorstelt.

Ze gebruikt het promotiebudget ook om deel te nemen aan verschillende beurzen. Tenslotte wendt de dienst voor toerisme het budget aan om publiciteit te plaatsen in verschillende kranten en tijdschriften.

---

¹ Interview met de heer Nick Demets, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Roeselare, op 10 februari 2006.

² Interview met de heer Guy Desloovere, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Menen, op 14 februari 2006.

4.2.4 Izegem¹

Elk jaar stuurt de stedelijke dienst musea een voorstel van wat ze wenst te besteden aan promotie door naar het stadsbestuur van Izegem. Het stadsbestuur keurt het voorstel goed- of af.

Het promotiebudget van de stedelijke dienst musea overlapt voor een deel het budget dat de dienst voor toerisme van Izegem ter beschikking heeft. Dit komt doordat de stedelijke dienst musea een onderdeel vormt van het toerisme in Izegem.

Het beperkte budget dat de stedelijke dienst musea ter beschikking heeft, wendt ze aan om deel te nemen aan verschillende beurzen. Daarnaast gebruikt ze het budget ook om gelegenheidsfolders te drukken en publiciteit te maken voor haar musea en daguitstappen voor groepen.

4.2.5 Vergelijking tussen de vier steden

In elk van de vier steden bepaalt het stadsbestuur elk jaar het promotiebudget voor de diensten voor toerisme. De bepaling van de grootte van het budget is wel verschillend in de vier steden. Kortrijk krijgt elk jaar hetzelfde budget tenzij ze een nieuw project wil doorvoeren. Roeselare en Menen daarentegen doen elk jaar een voorstel aan het stadbestuur omtrent de grootte van het budget. Het stadsbestuur bepaalt uiteindelijk het promotiebudget.

De diensten voor toerisme van de vier steden gebruiken hun promotiebudgetten wel voor dezelfde doeleinden. Met hun budgetten betalen ze de druk van hun brochures, de deelname aan beurzen en publiciteit in verschillende media. De dienst voor toerisme van Kortrijk gebruikt ook een deel van het budget om stadsevenementen te financieren.

4.3 Conclusie

De diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea maken gebruik van verschillende kanalen om promotie te voeren voor de bezienswaardigheden van de stad en hun daguitstappen voor groepen. Naast de gebruikelijke mediakanalen als televisie, radio, kranten en tijdschriften, maken ze nu ook promotie via het internet.

Op verschillende beurzen en workshops in binnen- en buitenland verspreiden de diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea hun brochures van daguitstappen voor groepen. Deze brochures zijn ook terug te vinden in de andere diensten voor toerisme van de Leiestreek.

---

¹ Interview met mevrouw Martine Pattyn, stafmedewerkster van de stedelijke dienst musea, op 16 februari 2006.

Om promotie te maken hebben de diensten voor toerisme een budget ter beschikking, dat het stadsbestuur van elke stad bepaalt. De diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea wenden hun promotiebudgetten aan voor dezelfde doeleinden. Met de budgetten financieren ze de druk van hun brochures, de deelname aan beurzen en de publiciteit in verschillende media. Enkel de dienst voor toerisme van Kortrijk besteedt een deel van haar budget aan nieuwe projecten.

HOOFDSTUK 5: TOEKOMSTPLANNEN

In dit laatste hoofdstuk bekijk ik even wat de diensten voor toerisme in de toekomst van plan zijn om nog meer groepen aan te trekken. In Kortrijk gaat het om *Kortrijk 1302* en het *Streekbezoekerscentrum voor Kortrijk & Leiestreek*. Roeselare heeft een studie laten uitvoeren *Het ontwikkelingsplan voor toeristische en recreatieve infrastructuur in Roeselare*. Menen wil groepen aantrekken met haar nieuwe brochure en Izegem zal op korte termijn het project *l'Eperon d'Or* uitvoeren.

5.1 Kortrijk¹

Uit de cijfers van het aantal daguitstappen in Kortrijk in de periode van 2000 tot 2004, blijkt dat het aantal daguitstappen in 2003 en 2004 een stuk lager ligt tegenover de vorige jaren. In 2002 kende de eenmalige daguitstap rond het thema 700 jaar Guldensporenslag een enorm succes.

De stad Kortrijk weet dat de Guldensporenslag een belangrijke toeristische troef is van de stad. Daarom ontwikkelde ze een nieuwe toeristische attractie rond dit thema. Naast de Groeningeabdij wordt een nieuw complex gebouwd waar *Kortrijk 1302* en het *Streekbezoekerscentrum voor Kortrijk & de Leiestreek* hun intrek in nemen.

Kortrijk 1302 is een interactief en multimediaal museum rondom het thema van de Guldensporenslag in Kortrijk. Je ontdekt op een rondleiding doorheen het museum alle aspecten die mee de Guldensporenslag en de latere toekomst bepaald hebben. De gids van dienst is de Doornikse abt Gilles li Muisis die je meeneemt doorheen het museum.

Tijdens de rondleiding doorheen Kortrijk 1302 ontmoet je de belangrijkste hoofdrolspelers van de slag. Je ontdekt hoe de Guldensporenslag precies is ontstaan en via een interactieve maquette kan je de slag mee beleven. Daarnaast kan je ook de wapenuitrustingen uit die tijd bewonderen. Daarna neemt de abt je mee naar de tijden na de Guldensporenslag en kan je zien hoe de Guldensporenslag aanleiding heeft gegeven tot het ontstaan van het Feest van de Vlaamse Gemeenschap. Als afsluiter is er in het auditorium de film van Stijn Coninckx te zien die de traditie rond 11 juli 1302 en de rol ervan in het nationaal bewustzijn verklaart.

Aan de hoofdingang van het complex bevindt zich het Streekbezoekerscentrum voor Kortrijk & de Leiestreek. Daar zal de dienst voor toerisme van Kortrijk ook zijn vaste stek krijgen. In het centrum zal je terecht kunnen voor informatie over de bezienswaardigheden en activiteiten in Kortrijk. Maar ook informatie over wandelen, fietsen, varen, activiteiten, ... in de Leiestreek kan je hier opvragen, onder meer via aanraakschermen.

---

¹ Interview met Elisa Bruneel, diensthoofd Evenementen en Toerisme van de stad Kortrijk, op 6 februari 2006.

Daarnaast blijft het museum in de Groeningeabdij bestaan. Hier wordt de geschiedenis van Kortrijk aan de hand van Romeinse vondsten, munten, linnen en Kortrijks zilver uit de doeken gedaan. Met het toegangsticket van Kortrijk 1302 kan je ook het *Museum voor de Geschiedenis van Kortrijk* bezoeken. In het complex zal ook een cafetaria en een kleine winkel, met leuke gadgets en een collectie naslagwerken en catalogi over de Guldensporenslag, aanwezig zijn.

De stad Kortrijk wil zich profileren als een designstad. Dit komt terug in het ontwerp van het gebouw van Kortrijk 1302 en het Streekbezoekerscentrum. Het vele glas geeft het gebouw een modern en luchtig uitzicht. Het interieur van het complex zal ook ingericht zijn met designmeubels.

Met het museum Kortrijk 1302 en het Streekbezoekerscentrum voor Kortrijk & de Leiestreek wil de stad Kortrijk een impuls geven aan het toerisme in Kortrijk en de Leiestreek. Deze nieuwe toeristische attractie zal ook een belangrijke rol spelen om groepen aan te trekken. Een busparking zal de groepen een gemakkelijke toegang tot het complex bezorgen.

Kortrijk 1302 en het Streekbezoekerscentrum openen hun deuren op 1 mei 2006. Tot en met 30 juni zal er een proefperiode zijn waarin de stad groepen en andere verenigingen uitnodigt om het complex te ontdekken en te evalueren. De nieuwe toeristische attractie zal feestelijk openen op 30 juni. Vanaf dan is het complex open voor het grote publiek. Naar aanleiding van de Vlaamse feestdag is er een groot spektakel voorzien op 10 en 11 juli 2006.

5.2 Roeselare¹

De dienst voor toerisme wil in de toekomst het toerisme laten groeien in Roeselare. Daarvoor laat ze een studie uitvoeren, *het ontwikkelingsplan voor toeristische en recreatieve infrastructuur in Roeselare*. Deze studie zal de basis worden voor de stimulatie van het toerisme in Roeselare. De studie zal klaar zijn in juni 2006, waarna de dienst voor toerisme ze zal voorstellen aan het publiek.

Deze studie moet de dienst voor toerisme toelaten in de toekomst professioneler te werken en een betere organisatie te voeren. De studie gaat uit van de vragen wat doet de dienst voor toerisme nu?, wat wil ze doen in de toekomst?, en hoe zal ze dat realiseren? Het antwoord op deze vragen zal dan zorgen voor een goed marketing- en beleidsplan en een doelgerichte mediacampagne.

Verder wil de dienst voor toerisme haar huidig aanbod beter ontsluiten naar de bezoekers toe. Zo wil ze meer folders ter beschikking stellen voor de toeristen en meer gidsbeurten aanbieden voor groepen. Daarnaast wil ze de openingsuren van de bezienswaardigheden uitbreiden en de musea aantrekkelijker maken door audioguides aan te bieden. Dit alles zou het toerisme in Roeselare stimuleren.

---

¹ Interview met de heer Nick Demets, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Roeselare, op 10 februari 2006.

Het fietsnetwerk van de Leiestreek nam ook Roeselare op. De stad ligt zeer centraal in West-Vlaanderen. Roeselare ligt namelijk op de grens van drie regio's, de Leiestreek, het Brugse Ommeland en de Westhoek. In de toekomst wil Roeselare haar ligging gebruiken om arrangementen uit te werken voor groepen en individuele personen.

De dienst voor toerisme wil het Wielermuseum ook verder ontwikkelen door het voor een stuk interactief te maken voor de bezoeker. Daarmee wil ze een breder publiek aantrekken naar het museum, van de recreatieve fietser tot de wielertoerist. Dit project zal ze ontwikkelen in de volgende vijf jaar.

De daguitstappen zijn voor Roeselare een belangrijke groep. De dienst voor toerisme wil in de toekomst meer groepen naar de stad laten komen. Met gerichte campagnes wil ze het aanbod van Roeselare bekender maken bij verschillende verenigingen.

Daarnaast wil de dienst voor toerisme ook groepen aantrekken uit Noord-Frankrijk. Het probleem hierbij is dat ze te weinig kennis heeft over deze regio. Daarom moet ze op zoek gaan naar geschikte promotiekanalen om groepen uit deze streek aan te spreken. De dienst voor toerisme zal in het najaar van 2006 beginnen met een campagne in Noord-Frankrijk.

5.3 Menen¹

Uit de gegevens over het aantal daguitstappen in Menen bleek dat het aantal groepen dat een bezoek brengt aan Menen, bleef afnemen gedurende de periode 2000 – 2003. In 2004 werd de heer Desloovere het nieuwe diensthoofd van de dienst voor toerisme. Hij besloot om het aanbod aan daguitstappen aan te pakken om zo meer groepen aan te trekken naar Menen.

De dienst voor toerisme koos in 2005 om het aanbod aan daguitstappen in een nieuw kleedje te steken. Daarbij hield ze rekening met de algemene trend dat groepen vaker kiezen voor een à la carte programma in plaats van een vaste daguitstap. De dienst voor toerisme biedt niet langer een vaste daguitstap aan in Menen, maar stelt een aantal opties voor waarmee de groepen een daguitstap in Menen kunnen samenstellen.

De aangeboden opties zijn een variatie van wandel-, fiets- en bustochten, bezoeken aan musea en monumenten in Menen. Daarnaast biedt de dienst voor toerisme ook de mogelijkheid om een bezoek aan Menen te combineren met een namiddag in Rijsel, Wervik of Komen. In de brochure van 2005 kunnen de groepen de daguitstap in de Leiestreek en de daguitstap in Menen en Kortrijk ook nog terugvinden.

---

¹ Interview met de heer Guy Desloovere, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Menen, op 14 februari 2006.

De brochure van daguitstappen voor groepen krijgt in 2006 een volledig nieuwe vormgeving. De brochure is gedrukt in kleur en op stevig papier. Binnenin staan een aantal mooie kleurenfoto's van Menen. De drukkerij koos de lay-out maar de dienst voor toerisme was vrij om aanpassingen aan te brengen. Door deze vormgeving is de brochure veel aangenamer om in te bladeren en aantrekkelijker naar de groepen toe.

In 2005 heeft de dienst voor toerisme van Menen beslist om drie nieuwe daguitstappen te maken in samenwerking met de kleinere steden Wervik, Dadizele en Wevelgem. Door zich te groeperen kunnen deze steden samen een sterker aanbod bieden en een sterkere promotie voeren.

Klavertje drie in de Leiestreek is een combinatie van een bezoek aan Wervik, Menen en Dadizele. De daguitstap *Menen, Wervik, een grensgeval* laat de groepen toe om deze twee grenssteden te verkennen. Tenslotte is er de daguitstap *Genieten in de Leiestreek*, die natuur, cultuur en gastronomie in Menen en Wevelgem combineert. Dit laatste arrangement is niet opgenomen in de nieuwe brochure want bij de druk was de daguitstap nog niet afgewerkt.

De dienst voor toerisme is momenteel nog aan het werken aan een vierde nieuwe daguitstap in samenwerking met Wevelgem. In het voorjaar van 2006 zou dit arrangement klaar zijn om aan te bieden aan de groepen. Deze daguitstappen zijn te reserveren bij de diensten voor toerisme van de betrokken steden.

De nieuwe brochure richt zich ook naar scholen toe. De dienst voor toerisme biedt namelijk educatieve pakketten aan voor scholen. Deze pakketten bestaan uit sportieve, educatieve en amusementspakketten. Daarmee kunnen de scholen op een leuke manier Menen ontdekken.

De dienst voor toerisme besliste om geen jaartal meer te vermelden op de brochure. Zo kan ze de brochure ook nog gebruiken de volgende jaren. Naast de brochure van daguitstappen voor groepen krijgen de algemene toeristische brochure en de brochure Zomers en toeristisch Menen ook een nieuwe vormgeving. Daarbij krijgen alle brochures dezelfde lay-out en stijl.

Met de komst van de nieuwe brochures wil de dienst voor toerisme een meer gerichte promotie voeren naar groepen toe. Zo neemt ze deel aan beurzen waar verenigingen op af komen. De dienst voor toerisme stuurde de nieuwe brochure ook op naar de verenigingen in Menen. Daarnaast vroeg ze lijsten van verenigingen in België op om zo een gerichte mailing te versturen met de nieuwe brochure.

5.4 Izegem¹

Op korte termijn wil de stad Izegem het hefboomproject *l'Eperon d'Or* uitvoeren. De doelstelling van dit project is de stad een toeristisch-recreatieve ontwikkeling te geven en zo de toeristische aantrekkelijkheid van de stad te verbeteren.

---

¹ Interview met mevrouw Martine Pattyn, stafmedewerkster van de stedelijke dienst musea, op 16 februari 2006.

De site l'Eperon d'Or bestaat uit een beschermd voorgebouw en een achtergelegen fabriekspand. Het geklasseerde voorgebouw was vroeger eigendom van de belangrijkste schoenenleverancier voor België en Luxemburg. De stad Izegem heeft dit voorgebouw al aangekocht. In het fabriekspand is nog steeds een bedrijf aanwezig, maar tussen 2007 en 2011 zal dit bedrijf de boeken neerleggen en kan de stad Izegem zicht volledig toeleggen op het project.

L'Eperon d'Or zal een belangrijk hefboomproject vormen rond de industriële bedrijvigheid van de 19de en 20ste eeuw in zuid West-Vlaanderen. In het beschermde voorgebouw zal de stad Izegem een belevingscentrum plaatsen rond de verschillende thema's industriële archeologie, textiel en design. Daarnaast kan de bezoeker kennis maken met de historische, sociale en economische aspecten van de industrialisatie.

Naast het belevingscentrum zal er in het geklasseerde voorgebouw ook een bezoekerscentrum ingericht worden. Daar zal je de dienst voor toerisme van Izegem terugvinden en allerlei informatie vinden over andere belangrijke publiekstrekkingen in de Leiestreek zoals de Brouwerij Rodenbach in Roeselare, het Tabaksmuseum in Wervik, het Vlasmuseum in Kortrijk en de Elektriciteitscentrale in Zwevegem.

In het achterliggende fabriekspand zullen de twee belangrijkste musea van Izegem, het Borstel- en Schoeismuseum, samen ondergebracht worden. Voor groepen zal deze nieuwe locatie van de musea een voordeel opleveren. Er zal meer parkeermogelijkheid zijn voor bussen waardoor de groepen zich veilig naar de musea kunnen begeven.

De site l'Eperon d'Or heeft een ideale ligging langs het kanaal Roeselare-Leie om allerlei toeristische en recreatieve mogelijkheden te ontwikkelen. Door haar ligging langs het kanaal, kunnen de boottochten in de Leiestreek de site aandoen. Het jaagpad langs het kanaal is uiterst geschikt om te fietsen en wandelen, zo kunnen fietsers en wandelaars gemakkelijk de site bereiken.

Met dit project verhuist de stedelijke dienst musea ook naar de site. De dienst heeft hoge verwachtingen over dit project omdat het een grote vernieuwing zal betekenen op toeristisch en recreatief vlak voor de stad Izegem.

5.5 Vergelijking tussen de vier steden

Elk van de vier steden heeft plannen om in de toekomst meer groepen en toeristen aan te trekken. De ene stad ziet het al wat groter dan de andere, maar ze leveren alle vier inspanningen om het toerisme te doen groeien in hun stad.

Kortrijk creëert met *Kortrijk 1302* en het *Streekbezoekerscentrum voor Kortrijk & Leiestreek* een nieuwe toeristische attractie. Het museum *Kortrijk 1302* zal volgens mij succes hebben bij zowel de individuele toerist als bij groepen, als ik mij baseer op het aantal personen dat afkwam op de gebeurtenissen rond 700 jaar Guldensporenslag in Kortrijk.

Door de dienst voor toerisme onder te brengen in hetzelfde gebouw, heeft de bezoeker nu een centraal punt in de stad waar hij 7 dagen op 7 terecht kan voor informatie over Kortrijk en de Leiestreek.

Met deze nieuwe toeristische attractie heeft de dienst voor toerisme ook mogelijkheden om nieuwe daguitstappen te maken voor groepen waarin ze *Kortrijk 1302* opneemt. In vergelijking met de daguitstappen in de andere drie steden, zou de dienst voor toerisme in de toekomst ook keuzemogelijkheden in plaats van vaste daguitstappen kunnen aanbieden aan de groepen. Dit verhoogt de flexibiliteit voor de groepen en zo hoeven de groepen geen programmaonderdelen meer om te wisselen.

In vergelijking met Kortrijk, zal Roeselare op een andere manier groepen en toeristen aantrekken naar de stad. De dienst voor toerisme richt zich eerder op een meer professionelere manier van werken en promotie voeren naar groepen toe. Verder zal Roeselare meer samenwerken met de andere toeristische regio's in West-Vlaanderen en wil ze groepen aantrekken uit Noord-Frankrijk.

Door het Wielermuseum interactief te maken en het aanbod aan bezienswaardigheden te ontsluiten, zal de stad Roeselare volgens mij meer toeristen aantrekken. De nieuwe trends in het toerisme tonen namelijk aan dat mensen meer beleving willen en daar zorgen deze vernieuwingen voor.

In 2004 werd Guy Desloovere het nieuwe diensthoofd van de dienst voor toerisme in Menen. Een nieuw persoon zorgt voor nieuwe ideeën en zo besliste de dienst voor toerisme om de daguitstappen aan te pakken samen met een vernieuwde brochure. Om meer groepen aan te trekken naar Menen, werkt de dienst voor toerisme samen met andere kleine steden in de omgeving.

De nieuwe brochure voor daguitstappen in Menen oogt veel aantrekkelijker dan de oude. De kleuren, foto's en het formaat zullen de bezoeker meer aanspreken dan de vorige zwart-wit brochure. De nieuwe daguitstappen in samenwerking met Dadizele, Wevelgem en Wervik, moeten nieuwe groepen aantrekken. Groepen die eerder kozen voor een daguitstap in een grotere stad, kunnen nu een aantal kleinere steden aandoen met deze daguitstappen. Door samen te werken met de andere kleine steden kan Menen ook grotere projecten uitwerken en kan ze meer toeristen aantrekken.

Net zoals in Kortrijk, ontwikkelt de stad Izegem een nieuwe toeristische attractie. Het project *l'Eperon d'Or* huisvest ook een infocentrum voor Izegem en de Leiestreek. Daarnaast worden de twee belangrijkste musea van Izegem ondergebracht in het gebouw.

Door de twee musea samen te brengen in één gebouw, hoeven de groepen die deze twee musea willen bezoeken niet meer van locatie te veranderen. De samenvoeging van deze musea is dus gebruiksvriendelijker naar de bezoeker toe. De parkeergelegenheden voor de bussen bij *l'Eperon d'Or* zorgen ervoor dat de groepen zich veilig naar de musea kunnen begeven. Nu kunnen de bussen namelijk niet stoppen voor de musea.

De locatie van de l'Eperon d'Or zorgt voor veel toeristische en recreatieve mogelijkheden. Daardoor kunnen de boottochten in de Leiestreek, fietsers en wandelaars gemakkelijk de site bereiken en zo kan de stad Izegem een groter doelpubliek aanspreken.

5.6 Conclusie

Elke stad heeft plannen om meer toeristen en groepen aan te trekken en zo het toerisme in de stad te laten groeien.

Kortrijk zorgt voor een nieuwe toeristische attractie met Kortrijk 1302 en het Streekbezoekerscentrum voor Kortrijk & Leiestreek. Kortrijk 1302 is een interactief museum dat volledig in het teken staat van de Guldensporenslag. In hetzelfde gebouw bevindt zich het Streekbezoekerscentrum waar de bezoeker allerlei informatie over Kortrijk en de Leiestreek en de dienst voor toerisme terug vindt.

Roeselare laat een studie uitvoeren, het ontwikkelingsplan voor toeristische en recreatieve infrastructuur in Roeselare. Met het resultaat van deze studie wil de dienst voor toerisme een goed marketing- en beleidplan en een doelgerichte mediacampagne oprichten. Daarnaast wil de stad haar aanbod beter ontsluiten en het Nationaal Wielermuseum interactief maken. Naar groepen toe zal de dienst voor toerisme gericht promotie voeren, zowel in België als in Noord-Frankrijk.

De dienst voor toerisme in Menen kreeg in 2004 een nieuw diensthoofd, de heer Guy Desloovere. Hij pakte de daguitstappen in Menen en de brochure aan. De brochure is gedrukt in kleur, met mooie foto's en een nieuw formaat. Daarnaast heeft Menen drie nieuwe daguitstappen in samenwerking met drie kleinere steden in de omgeving.

Izegem zorgt met het project l'Eperon d'Or voor een nieuwe toeristische attractie in de stad. In het gebouw zal er zich een belevingscentrum bevinden rond de thema's industriële archeologie, textiel en design. In het gebouw ook zullen het Borstel- en Schoeiselmuseum samengebracht worden. De locatie van de site zorgt ook voor nieuwe mogelijkheden op toeristisch en recreatief vlak.

BESLUIT

De diensten voor toerisme van de vier steden stellen zelf de daguitstappen samen alsook de brochures waarin ze de daguitstappen aanbieden. Enkel in Izegem gebeurt dit in de stedelijke dienst musea. Gedurende de periode 2000 – 2004 maken de vier steden een evolutie door in hun aanbod aan daguitstappen alsook in hun brochures.

Elk van de vier steden bieden ongeveer dezelfde soort daguitstappen aan. Ze bieden allemaal keuzemogelijkheden aan om zelf een daguitstap samen te stellen. Daarbij staat Roeselare het verst, Menen en Izegem kiezen voor een evenwicht tussen keuzemogelijkheden en vaste arrangementen en Kortrijk houdt het nog hoofdzakelijk op vaste daguitstappen.

De vaste daguitstappen in elke stad hebben een eigen prijs die kan schommelen naargelang de gekozen maaltijd en bezoeken. Deze prijzen zijn geldig vanaf een bepaald aantal deelnemers. Izegem maakt geen gebruik van een evaluatieformulier en Roeselare en Menen voerden dit formulier pas in in 2004. Kortrijk gebruikt al geruime tijd een evaluatieformulier om de tevredenheid van de bezoekers na te gaan.

Uit grafieken van hoofdstuk drie blijkt dat het aantal groepen en het aantal deelnemers dat een daguitstap maakt in elk van de vier steden, in Kortrijk het grootst is in vergelijking met de andere steden. Dit aantal in Kortrijk loopt terug in 2003 en 2004 en komt steeds meer gelijk met de andere steden. Bij deze evolutie van de respons komt bij elke stad de trend terug van de prijsbewuste klant die steeds meer alle aspecten van een daguitstap zelf wil regelen om zo de prijs van een volledig uitgewerkt pakket te drukken.

Het merendeel van de groepen die een daguitstap ondernemen in een van de vier steden, is afkomstig uit Vlaanderen met uitzondering van de provincie Limburg vanwege de grote afstand. Vanuit Wallonië en Nederland is er weinig interesse om een daguitstap te maken in de vier steden ondanks de gevoerde promotie. De beperkte respons uit Frankrijk heeft te maken met het beperkt georganiseerd verenigingsleven daar.

Vrouwen- en seniorenverenigingen vormen de twee belangrijkste categorieën van verenigingen die met hun leden daguitstappen maken in de vier steden. Daarnaast maken vriendenkringen en bedrijven ook regelmatig daguitstappen.

Wat de promotie betreft maken de diensten voor toerisme en de stedelijke dienst musea gebruik van verschillende kanalen. Naast de gebruikelijke mediakanalen als televisie, radio, kranten en tijdschriften, maken ze nu ook promotie gemaakt via het internet. Op verschillende beurzen en workshops in binnen- en buitenland verspreiden de diensten voor toerisme hun brochures van daguitstappen voor groepen.

Om promotie te maken hebben de diensten voor toerisme een budget ter beschikking, dat het stadsbestuur van elke stad bepaalt. Elke stad wendt zijn promotiebudgetten aan voor dezelfde doeleinden, namelijk het financieren van de druk van brochures, deelname aan beurzen en de publiciteit in de media.

Het laatste hoofdstuk toont de toekomstplannen van elke stad om het toerisme te laten groeien en meer groepen aan te trekken. Kortrijk zorgt voor een nieuwe toeristische attractie met Kortrijk 1302, een interactief museum in het teken van de Guldensporenslag, en voor het Streekbezoekerscentrum voor Kortrijk & Leiestreek.

Roeselare laat een studie uitvoeren, het ontwikkelingsplan voor toeristische en recreatieve infrastructuur in Roeselare, waarmee ze een goed marketing- en beleidplan en een doelgerichte mediacampagne wil oprichten. De stad wil ook haar aanbod beter ontsluiten en het Wielermuseum interactief maken. Naar groepen toe zal Roeselare gericht promotie voeren, zowel in België als in Noord-Frankrijk.

Menen heeft nieuwe daguitstappen in Menen en een nieuwe brochure. De brochure is gedrukt in kleur, met mooie foto's en een nieuw formaat. Daarnaast heeft Menen drie nieuwe daguitstappen in samenwerking met drie kleinere steden in de omgeving.

Izegem zorgt met het project l'Eperon d'Or voor een nieuwe toeristische attractie in de stad. In het gebouw zal zich een belevingscentrum bevinden rond de thema's industriële archeologie, textiel en design, samen met het Borstel- en Schoeismuseum. De locatie van de site zorgt ook voor nieuwe mogelijkheden op toeristisch vlak.

LIJST VAN BIJLAGEN

Bijlage 1: Evaluatieformulier dienst voor toerisme Kortrijk.....	68
Bijlage 2: Evaluatieformulier dienst voor toerisme Roeselare.....	72
Bijlage 3: Evaluatieformulier dienst voor toerisme Menen	75

ENQUETEFORMULIER

Naam van de vereniging : .....

Adres : .....

Datum van bezoek aan Kortrijk : .....

Beoordeling (Schrappen wat niet past)

De ontvangst was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
------------------	--------	-------	------	-----------	------------

De gids (begeleiding) was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
---------------------------	--------	-------	------	-----------	------------

Het bezoek aan :

Het vlasmuseum was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
--------------------	--------	-------	------	-----------	------------

Het kant- en linnenmuseum was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
-------------------------------	--------	-------	------	-----------	------------

De Hond in het Kegelspel was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
------------------------------	--------	-------	------	-----------	------------

Het vliegveld was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
-------------------	--------	-------	------	-----------	------------

Het Kortrijks kantatelier was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
-------------------------------	--------	-------	------	-----------	------------

De graanstokerij was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
----------------------	--------	-------	------	-----------	------------

De brouwerij Bockor was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
-------------------------	--------	-------	------	-----------	------------

De dakpannenfabriek Koramic was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
---------------------------------	--------	-------	------	-----------	------------

eventuele andere bezoeken :

.....	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
-------	--------	-------	------	-----------	------------

.....	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
-------	--------	-------	------	-----------	------------

.....	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
-------	--------	-------	------	-----------	------------

De koffie was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
---------------	--------	-------	------	-----------	------------

Het middagmaal was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
--------------------	--------	-------	------	-----------	------------

Het avondmaal was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
-------------------	--------	-------	------	-----------	------------

De totaalindruk was	slecht	matig	goed	zeer goed	uitstekend
---------------------	--------	-------	------	-----------	------------

Hoe maakte U kennis met de dagarrangementen te Kortrijk :

- via de brochure "Dagtrips voor groepen 2005" Kortrijk

- via.....

Hebt U andere voorstellen (bv. nopens programma, prijs, enz....)

Eventuele bemerkingen :

FORMULAIRE D'ENQUETE

Nom de l'association ou groupe : .....

.....

Adresse de contact : .....

.....

Date de la visite à Kortrijk : .....

Opinion (biffer l'inutile) :

- la réception était	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
----------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- la visite guidée était	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
--------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- le musée du lin était	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
-------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- le musée de la dentelle était	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
------------------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- le musée de L'Agriculture	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
-----------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- Koramic tuiles en terre cuite	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
---------------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- la brasserie Bockor était	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
-----------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- la distillerie Saint-Pol	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
----------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- l'aéroport de Wevelgem était	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
--------------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- éventuellement autres visites :

.....	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
-------	----------	---------	-------	------------	------------

.....	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
-------	----------	---------	-------	------------	------------

.....	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
-------	----------	---------	-------	------------	------------

- l'accompagnement était	mauvais	moyen	bon	très bon	excellent
--------------------------	---------	-------	-----	----------	-----------

- le tasse de café était	mauvais	moyen	bon	très bon	excellent
--------------------------	---------	-------	-----	----------	-----------

- le repas du midi était	mauvais	moyen	bon	très bon	excellent
--------------------------	---------	-------	-----	----------	-----------

- l'impression générale était	mauvaise	moyenne	bonne	très bonne	excellente
-------------------------------	----------	---------	-------	------------	------------

- Recommanderiez-vous cette excursion à d'autres groupes ?	non	peut-être	oui
--	-----	-----------	-----

- Avez-vous d'autres propositions (p.ex. en ce qui concerne le programma, prix etc..)

.....

.....

.....

Remarques éventuelles : .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Infocentrum
Dienst voor Toerisme
Ooststraat 35
8800 Roeselare
Tel.: 051/26 96 00

Evaluatieformulier dagtrip ROESELARE

Aan de groepsverantwoordelijke: .....
.....
.....
.....
...

Groep/vereniging/school/...: .....
.....

U maakte een dagtrip met uw groep/vereniging/school/... naar Roeselare op
.....

Hiervoor danken wij u van harte.

Daar het onze bestendige zorg is, onze dienstverlening op peil te houden en te verbeteren waar nodig, vragen wij u dit formulier nauwkeurig te willen **invullen en terugsturen** naar "Dienst voor Toerisme – Ooststraat 35 - 8800 Roeselare", aan de hand van de gefrankeerde enveloppe.

Vragenlijst:

- Soort groep/vereniging/school/...:
  - ☐ socio-culturele vereniging
  - ☐ seniorenvereniging
  - ☐ schoolgroep
  - ☐ bedrijfsuitstap
  - ☐ personeelsvereniging
  - ☐ sportvereniging
  - ☐ groep, gevormd door autocarist of reisbureau
  - ☐ familieleden
  - ☐ andere: .....

- Hoe heeft u het bestaan vernomen van een daguitstap voor groepen naar Roeselare?:
  - ☐ via Westtoer
  - ☐ via een dienst toerisme/VVV-kantoor/infokantoor in: .....
  - ☐ via de brochure "Dagtrips voor Groepen in Roeselare"
  - ☐ via de brochure "Dagtrips voor Groepen in West-Vlaanderen", uitgegeven door Westtoer

- ☐ via de brochure "Dagtrips voor Groepen" uitgegeven door Toerisme Oost-Vlaanderen
- ☐ via de pers (krant, radio, TV, ...) - zo ja, welke? .....
- ☐ via vrienden
- ☐ via autocaristen
- ☐ via reisleiders
- ☐ mailing/brief
- ☐ via een beurs - zo ja: welke? .....
- ☐ andere: .....
- .....

- Werd u ontvangen door een medewerker van onze dienst voor toerisme?

- ☐ ja
- ☐ neen – we werden ontvangen door:

.....

- Hoe was dit onthaal?

- ☐ zeer goed
- ☐ goed
- ☐ minder goed
- ☐ opmerkingen: .....

.....

.....

.....

- Hoe was het middagmaal?

- ☐ zeer goed
- ☐ goed
- ☐ minder goed
- ☐ opmerkingen: .....

.....

.....

.....

- Wat vond u van de bezochte zaken?

- ☐ interessant
- ☐ saai
- ☐ te korte bezoektijd
- ☐ te lange bezoektijd
- ☐ prijs/kwaliteit: goed
- ☐ prijs/kwaliteit: duur
- ☐ prijs/kwaliteit: goedkoop
- ☐ opmerkingen:

.....

.....

.....

.....

- Wat vond u van het totale dagprogramma?

- ☐ te overladen
- ☐ te weinig gevuld
- ☐ te veel vrije tijd
- ☐ te weinig vrije tijd

O de verschillende bezienswaardigheden lagen te ver van elkaar

O opmerkingen: .....
.....
.....
.....

- De prijs/kwaliteit van de dagtrip was:

O duur

O goed

O goedkoop

O opmerkingen: .....
.....
.....
.....

- Wat vond u van de gids?

O zeer goed

O goed

O minder goed

O opmerkingen: .....
.....
.....
.....

- Zou u deze dagtrip aan andere personen aanbevelen?

O ja

O neen

O opmerkingen: .....
.....
.....
.....

- In welke mate bent u tevreden over uw ganse dag?

O heel tevreden.....

O tevreden.....

O niet tevreden.....

O opmerkingen.....
.....
.....
.....

- Zou u met uw groep nog terugkomen om anderen dingen in Roeselare te bezoeken?

O ja – zoals: .....

O neen.....

- Was of is dit groepsbezoek bij u en bij de leden van uw groep een aanleiding om Roeselare ook nog individueel te bezoeken?

O ja

- om te O winkelen O wandelen O fietsen O individueel museumbezoek

O andere: .....
O neen

- Kent u verenigingen/anderen die geïnteresseerd zijn om een dagje naar Roeselare te komen?

O ja
O neen

Zo ja, op welk adres kunnen we hen vrijblijvend documentatie over Roeselare toesturen?

.....
...
.....
...
.....

- Waaraan denkt u spontaan als u de naam "Roeselare" hoort?

1)

.....

2)

.....

3)

.....

- Heeft u nog andere opmerkingen en/of suggesties omtrent de dagtrip?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Wij danken u van harte voor uw gewaardeerde medewerking.

Dienst voor Toerisme Roeselare

Dienst Toerisme Menen

Rijselstraat 77, 8930 Menen

Tel.: 056/53.23.63

Fax.: 056/53.23.64

E-mail: schippershof@menen.be

Aan onze bezoekers

Betreft: Uw daguitstap naar Menen

Geachte,

Wij hopen dat u met uw vereniging of groep een aangename dag doorgebracht heeft in Menen.

Om de kwaliteit van deze dagtrip te kunnen evalueren en eventueel te verbeteren, vragen wij enkele minuutjes van uw tijd om bijgaand evaluatieformulier in te vullen en terug te sturen naar bovenstaand adres aan de hand van de gefrankeerde enveloppe.

Wij zijn er ons van bewust dat dit misschien voor u een bijkomend karwei betekent, maar voor ons en de groepen die na u komen kan het van grote betekenis zijn.

Wij danken u voor uw bereidwilligheid.

Met vriendelijke groeten

De Dienst Toerisme Menen

EVALUATIEFORMULIER DAGTRIP MENEN

Naam van de vereniging: .....

Adres: .....

Datum van uw bezoek aan Menen: .....

Senioren   volwassenen   jongeren   kinderen   (gelieve te omcirkelen wat van toepassing is)

BEOORDELING:

☒ Hoe maakte u voor het eerst kennis met onze dagarrangementen?

- ☐ Via onze brochure "Groepsbezoeken 2005" Menen.
- ☐ Via onze brochure "Menen, een bezoekje waard"
- ☐ Via een toeristische dienst, Zo ja welke?.....
- ☐ Via de pers
- ☐ Via een beurs, Zo ja welke?.....
- ☐ Via vrienden
- ☐ Andere:.....

☒ Hoe vond u het onthaal?

- ☐ zeer goed
- ☐ goed
- ☐ minder goed

Opmerkingen:.....
.....

☒ Wat vond u van de bezochte zaken tijdens de dagtrip?

Wat heeft u precies bezocht? (gelieve hieronder te noteren)	tevreden	minder tevreden	ontevreden	reden
1.	☐	☐	☐	
2.	☐	☐	☐	
3.	☐	☐	☐	
4.	☐	☐	☐	
5.	☐	☐	☐	

☒ Wat vond u van de gids?

- ☐ Zeer goed
- ☐ Goed
- ☐ Minder goed

Opmerkingen:.....
.....
.....

☒ Hoe vond u de maaltijd(en)

Gelieve de elementen te omcirkelen die bij u van toepassing waren.	tevreden	minder tevreden	ontevreden	reden
1. Ontbijt:				
▪ Koffie + Menense taart	☐	☐	☐	
▪ Koffie + ontbijtkoek	☐	☐	☐	
2. Middagmaal:				
▪ De Sterre	☐	☐	☐	
▪ Den Abattoir	☐	☐	☐	
▪ Cafeteria OC	☐	☐	☐	
▪ Ander restaurant	☐	☐	☐	
Welk?.....				
3. Avondmaal:				
▪ Den Abattoir	☐	☐	☐	
▪ Cafeteria OC	☐	☐	☐	
▪ Ander restaurant	☐	☐	☐	
Welk?.....				

☒ Wat vond u van het totale programma?

- ☐ Te weinig gevuld
☐ Goed, juist gepast
☐ Te overladen

Opmerkingen:.....
 .....

☒ De prijs / kwaliteit van de dagtrip was:

- ☐ Goedkoop
☐ Goed
☐ Duur

Opmerkingen:.....
 .....

☒ Zou u deze dagtrip aan andere personen of verenigingen aanbevelen?

- ☐ Ja
☐ Neen

Opmerkingen:.....
 .....

☒ Waaraan denkt u spontaan als u de naam "Menen" hoort?

.....
 .....

☒ Heeft u nog andere opmerkingen of suggesties omtrent de dagtrip?

.....
 .....

Hartelijk dank voor uw medewerking
 De Dienst Toerisme Menen

BRONVERMELDING

Naslagwerken

WES, Reisgedrag van de Belgen in 2004, WES, 2005

Brochures

Dagtrips voor groepen 2000, dienst voor toerisme Kortrijk, 2000
Dagtrips voor groepen 2001, dienst voor toerisme Kortrijk, 2001
Dagtrips voor groepen 2002, dienst voor toerisme Kortrijk, 2002
Dagtrips voor groepen 2003, dienst voor toerisme Kortrijk, 2003
Dagtrips voor groepen 2004, dienst voor toerisme Kortrijk, 2004

Roeselare, méér dan 't hart van West-Vlaanderen, dienst voor toerisme Roeselare, 1999

Dagtrips voor groepen, dienst voor toerisme Roeselare, 2002

Dagtrips voor groepen, dienst voor toerisme Roeselare, 2003

Groepsbezoeken 2002, dienst voor toerisme Menen, 2002

Groepsbezoeken 2003, dienst voor toerisme Menen, 2003

Groepsbezoeken 2004, dienst voor toerisme Menen, 2004

Kom eens “pekken” in Izegem, stedelijke dienst musea, 2000

Welkom te Izegem, stedelijke dienst musea, 2001

Tips voor dagtrips, stedelijke dienst musea, 2003

Tips voor dagtrips, stedelijke dienst musea, 2004

Leiekantjes 2006, Toerisme Leiestreek, 2006

Interviews

Interview met mevrouw Carine Van Hoecke, medewerkster van de dienst voor toerisme van Kortrijk, op 23 november 2005.

Interview met mevrouw Carine Van Hoecke, medewerkster van de dienst voor toerisme van Kortrijk, op 17 februari 2006.

Interview met de heer Nick Demets, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Roeselare, op 10 februari 2006.

Interview met de heer Guy Desloovere, diensthoofd van de dienst voor toerisme van Menen, op 14 februari 2006

Interview met mevrouw Martine Pattyn, stafmedewerkster van de stedelijke dienst musea, op 16 februari 2006

Interview met Elisa Bruneel, diensthoofd Evenementen en Toerisme van de stad Kortrijk, op 6 februari 2006.

Websites

www.kortrijk.be

www.roeselare.be

www.menen.be

www.izegem.be

www.schoolreis.be

www.dagtripsgroepen.be

www.toerisme-leiestreek.be